

הרפורמה ברישוי עסקים

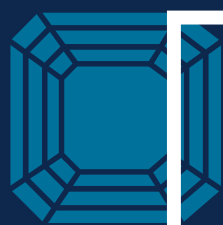

לכח

מדינת ישראל
משרד הפנים

מפרטים אחדים
פרסום להעזרת הציבור
יולי 2016

תעשייה
מלאכה
כימיה
מחצבים

הרפורמה
ברישוי
עסקים

אחסון
חומרים
מסוכנים

10

10-
ב'

מדינת ישראל
משרד הפנים

משרד הפנים

פריט

**10.10 ב' – חומרים מסוכנים, כהגדרתם
בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993,
לרבות חומרים רדיואקטיביים ופסולת
חומרים מסוכנים, אחסונם.**

תוכן עניינים

4	מבנה הפורמט החדש ותכונותיו	
4	פרק א' - הגדרות כלליות	
4	פרק ב' - הבהרות רוחביות	
5	פרק ג' - משרד הגנת הסביבה	
5	הגדרות	1.
7	תנאים מוקדמים	2.
8	כללי	3.
9	מים ושפכים	4.
10	מניעת זיהום קרקעות	5.
11	איכות אוויר	6.
12	חומרים מסוכנים	7.
16	עמדה לתדלוק עצמי בסולר	8.
17	אסבסט	9.
18	פסולת מוצקה שאינה מכילה חומר מסוכן	10.
18	דיווחים, הצהרות ואחזקת מסמכים	11.
21	פרק ד' - כלכלה	
21	הוראות חוק הנוגעות לעניין	1.
22	הגדרות	2.
29	כללי	3.
29	תנאים מוקדמים	4.
30	תנאים ברישיון	5.
36	דיווחים הצהרות ואחזקת מסמכים	6.
37	טפסים ופרוצדורות	7.
38	פרק ה' - כבאות והצלה	
38	הוראות חוק הנוגעות לעניין	1.
38	הגדרות	2.
40	תנאים מוקדמים	3.
40	רישום ודיווח	4.
40	כללי	5.
41	דרכי גישה	6.
41	הפרדות ועמידות אש	7.
42	דרכי מוצא	8.
42	שילוט	9.
43	תאורת חרום	10.
43	אספקת מים (כולל ברזי כיבוי)	11.
44	ציוד כיבוי	12.
44	מערכת מתזים	13.
45	מערכת גילוי אש ועשן	14.
45	מערכת חשמל	15.

10
ב'10

הרפורמה
בריפוי
עסקים

תעשייה
מלאכה
כימיה
מחצבים

אחסון
חומרים
מסוכנים

משרד הפנים

46	מערכת שליטה בעשן	16.
46	מערכת מיזוג אוויר	17.
46	חומרים מסוכנים	18.
47	גנרטור חירום	19.
47	הדרכה ותרגול	20.
47	צוות כיבוי והצלה מפעלי	21.
47	אחסנה חיצונית	22.
47	לוח פיקוד כבאים	23.
48	משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה	24.
49	תיק שטח	25.
49	מיתקן פוטו-וולטאי	26.
49	אישורים	27.
51	שונות	28.
51	נספחים	29.

משרד הפנים

מבנה הפורמט החדש ותכונותיו

לחצו כאן לקבלת מידע אודות מבנה הפורמט החדש.

פרק א' - הגדרות כלליות

לחצו כאן למעבר לפרק ההגדרות הכלליות.

יודגש כי, יש לקרוא פרק זה בעיון רב טרם קריאת המפרט, וכי הוא חלק בלתי נפרד מתוכן המפרט האחיד ותוכנו מחייב כתוכן המפרט האחיד.

פרק ב' – הבהרות רוחביות

לחצו כאן למעבר לפרק ההבהרות הרוחביות.

יודגש כי, יש לקרוא פרק זה בעיון רב טרם קריאת המפרט, וכי הוא חלק בלתי נפרד מתוכן המפרט האחיד ותוכנו מחייב כתוכן המפרט האחיד.

פרק ג' - משרד הגנת הסביבה

1. הגדרות

- 1.1 אירוע חומרים מסוכנים**
התרחשות בלתי מבוקרת או תאונה, שמעורב בה **חומר מסוכן**, הגורמת או העלולה לגרום סיכון לאדם ולסביבה, לרבות שפך, דליפה, פיזור, פיצוץ, התאיידות, דליקה;
- 1.2 אישור מנהל**
אישור מנהל כמשמעותו בתקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א – 1990;
- 1.3 העסק**
עסק לאחסון חומרים מסוכנים;
- 1.4 זיהום קרקע**
שחרור של חומר מזהם לקרקע באופן הגורם לכך שהקרקע תהיה **קרקע מזוהמת**; ואם היתה **הקרקע מזוהמת** טרם השחרור, יראו כל שחרור נוסף של חומר מזהם לקרקע, **זיהום קרקע**;
- 1.5 חומר מזהם קרקע**
חומר שהוא אחד או יותר מן המזהמים המנויים בחוברת [רשימת ערכי הסף הראשוניים](#) המפורסמת באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה או ברשימה אליה מפנה חוברת זו; (להלן – חוברת **ערכי הסף**);
- 1.6 חומר מסוכן**
כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג – 1993 (להלן – חוק החומרים המסוכנים);
- 1.7 טופס מלווה**
טופס המלווה את הפסולת מצאתה **מהעסק** ועד להגעתה ליעד הסופי.
- 1.8 מאצרה**
אמצעי קיבול העשוי משטח אטום מוקף דפנות, האטומים לחלחול החומר המאוחסן בו, שמטרתו לאגור שפך של חומרים המאוחסנים בו ולמנוע פיזורם לסביבה, לרבות אמצעי קיבול נייד;
- 1.9 משטחי התפעול**
כל אחד מאלה:
- 1.9.1** המשטחים בהם מתקיימת פעילות תעשייתית, ובכלל זאת ייצור, תחזוקה, אחסון, פריקה וטעינה, מיתקן קדם טיפול ומפריד דלק או מפריד שמן;
- 1.9.2** המשטחים עליהם עלולים להיווצר או שאליהם עלולים להגיע שפכים, תמלחות, **תשטיפים**, שפך דלקים, שמנים או חומרים מסוכנים;

1.10 נגר עילי נקי

מי גשמים שלא באו במגע עם מזהמים **במשטחי התפעול** או עם **קרקע מזוהמת** ;

1.11 נגר עילי מזוהם

לרבות כל אחד מאלה:

1.11.1 משקעים שבאו במגע עם מזהמים במשטחי תפעול לאחר תקופת עצירת גשמים של חודש ומעלה ;

1.11.2 משקעים שבאו במגע עם **קרקע מזוהמת** ;

1.11.3 נגר עילי שריכוז ה-TOC בו עולה על 20 מ"ג/ליטר ;

1.11.4 נגר עילי שריכוז השמן המינרלי בו עולה על 10 מ"ג/ליטר ו/או 5 מ"ג/ליטר בממוצע של שלוש בדיקות אחרונות ;

1.12 נותן האישור לפרק זה

עובד מדינה או עובד ציבור שהוסמך על ידי השר להגנת הסביבה כנותן האישור לפי סעיף 6(א) לחוק רישוי עסקים, תשכ"ח - 1968 ;

1.13 ספי הדיווח

1.13.1 לעניין TPH, סף הדיווח הינו 100 ליטר

1.13.2 לעניין כל חומר וערך אחר - **ספי הדיווח** הקבועים [ברשימת הסוכנות האמריקאית להגנת הסביבה](#)

1.14 סקר היסטורי

זיהוי מקורות זיהום אפשריים בהווה ובעבר, לרבות מיקומם, כמותם, וזיהוי **חומר מזוהם קרקע** בו נעשה שימוש בהווה ובעבר, והגורמים האפשריים לזיהום, על פי בדיקות במסמכים, רישומים, תמונות, תשאול גורמים רלוונטיים, צילומים, תצ"אות ותיעוד אחר, על פי [ההנחיות לביצוע סקר היסטורי](#) המפורסמות באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה ;

1.15 סקר קרקע

ביצוע סדרת פעולות בשלבים, שמטרתן לאתר ולתחם את הזיהום, לפי ההנחיות המפורסמות באתר המשרד, כמפורט להלן : תכנון הבדיקות – הכנת תכנית לדיגום בקרקע ו/או בגזי קרקע ו/או במים, שמטרתה לזהות קיומו של חומר מזהם בקרקע, ובמים ובגזי הקרקע, כמותו וריכוזו וכן בדיקת היקף הזיהום במרחב והגשתה לאישור נותן האישור ; ביצוע הדיגומים- ביצוע דיגום לפי תכנית שאושרה על ידי נותן האישור ; דו"ח ממצאים- הכנת דו"ח ממצאי הסקר שבוצע לרבות מסקנות הסקר, אפשרויות השימוש בקרקע עד להשלמת הטיפול בה, ופירוט המשך הפעולות הנדרשות לטיפול בזיהום ;

1.16 ערכי הסף

הערכים של חומרים מזהמים המנויים בחוברת **ערכי הסף** ;

1.17 פסולת חומר מסוכן

כהגדרת "פסולת" בתקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א – 1990 (להלן – תקנות סילוק פסולת חומרים מסוכנים);

1.18 קרקע מזוהמת

קרקע שמצוי בה חומר מזהם החורג מערכי הסף לקרקעות, וקיים חשש כי בשל הימצאות החומר המזהם היא עלולה לסכן את בריאות הציבור או הסביבה;

1.19 שפכים סניטריים

שפכים שמקורם בשירותים הסניטריים (לרבות מכיורים, מקלחות ואסלות) של העסק;

1.20 תשטיפים

נוזלים, לרבות נגר עילי, שבאו במגע עם משטחי תפעול או עם שפכים, חומר מסוכן, דלק, שמן, קרקע מזוהמת, בוצה או פסולת או שנבעו מהם;

2. תנאים מוקדמים

על בעל העסק לקיים את הדרישות הבאות, כתנאי למתן האישור לרישיון עסק או היתר זמני

2.1 בעל העסק יגיש לנותן האישור עם הגשת הבקשה לרישיון עסק/היתר זמני את המידע

הסביבתי העדכני הנחוץ לבדיקת הבקשה על פי המפורט במסמך "מידע סביבתי לצורך בדיקת

בקשה לרישיון עסק/היתר זמני" המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה.

מידע זה נדרש בנוסף למסמכים הנדרשים לפי חוק רישוי עסקים.

2.2 המחסן לאחסון חומרים מסוכנים של העסק יהיה מבנה יציב בנוי מחומרי בניה קשיחים

שאינם בעירים, לרבות הקירות החיצוניים והפנימיים, הרצפה והגג.

2.3 רצפת המחסן בעסק תהיה מחומר אטום, המונע הגעת החומרים המסוכנים המאוחסנים

לסביבה.

2.4 משטחי התפעול בעסק יעמדו בדרישות המפורטות להלן:

2.4.1 אטומים ועמידים בפני חלחול הנוזלים הצפויים להתנקז אליהם.

2.4.2 מופרדים משאר שטחי העסק באופן שתימנע הגעתם של תשטיפים לסביבה.

2.4.3 מנוקזים למיכל איסוף לפסולת חומרים מסוכנים.

2.5 תעלות הניקוז ומכלי האיסוף יהיו אטומים ועמידים בפני חלחול הנוזלים הצפויים להתנקז

אליהם.

2.6 בעסק יהיו מערכות איסוף וניקוז נפרדות:

2.6.1 לשפכים סניטריים;

2.6.2 לפסולת חומרים מסוכנים;

2.6.3 נגר עילי נקי.

3. כללי

- 3.1** בעל **העסק** יפעיל את **העסק** תוך שמירה על איכות נאותה של הסביבה ובאופן שאינו גורם למטרדים או למפגעים לסביבה.
- 3.2** כל פעילות **העסק** לרבות אחסון קבוע או זמני, פריקה וטעינה תתבצע בשטח **העסק** על גבי משטחי תפעול בלבד.
- 3.3** בעל **העסק** ימנע זיהום **נגר עילי נקי** מהחומרים המאוחסנים בעסק, באחד או יותר מהאמצעים הבאים:
- 3.3.1** קירוי שטח האחסון בעסק.
 - 3.3.2** כיסוי האריזות המאחסנות ביריעות אטומות.
- 3.4** המחסן לאחסון חומרים מסוכנים של **העסק** יהיה מבנה יציב בנוי מחומרי בניה קשיחים שאינם בעירים, לרבות הקירות החיצוניים והפנימיים, הרצפה והגג.
- 3.5** רצפת המחסן בעסק תהיה מחומר אטום, המונע חלחול של החומרים המסוכנים לסביבה.
- 3.6** בעל **העסק** יאחסן את החומרים המסוכנים באריזות תקינות שאינן מנופחות, חלודות או סדוקות. על האריזות להיות סגורות כל זמן האחסון.
- 3.7** בעל **העסק** ינקח את **משטחי התפעול** באמצעים יבשים כגון טאטוא ושאביה.
- 3.8** **יומן אירועים סביבתיים**:
- 3.8.1** בעל **העסק** ינהל יומן אירועים סביבתיים חריגים (להלן – היומן).
 - 3.8.2** ביומן ירשמו כל התקלות שגרמו למפגעים סביבתיים לרבות תקלות בהובלה ופינוי של **נגר עילי מזוהם תשטיפים**, זיהום אוויר, מטרדי ריח ואירועי חומרים מסוכנים.
 - 3.8.3** בעל **העסק** יכלול ביומן האירועים את הפרטים הבאים לפחות: תאריך ושעת גילוי האירוע, תיאור האירוע, האמצעים שנקטו לטיפול באירוע, תאריך ושעת סיום הטיפול וחתמת המדווח.
- 3.9** במקרה של סגירה או העתקת מיקום **העסק**, על בעל **העסק** לבצע את כל אלה:
- 3.9.1** להודיע על הכוונה בדבר סגירת **העסק** או העתקתו לנותן האישור בכתב מוקדם ככל האפשר תוך ציון המועד המתוכנן, ולפחות 30 יום מראש.
 - 3.9.2** להודעה שתוגש לנותן האישור יש לצרף רשימת חומרים שיש לפנותם **מהעסק** או שהם מיועדים לפינוי **מהעסק**, לרבות חומרים מסוכנים, שמנים, דלקים, שפכים, פסולת, אריזות ומכלי אחסון. יש לפרט את כמויות חומרים, יעדי סילוק מתוכננים ולו"ז מתוכנן לביצוע.
 - 3.9.3** בעל **העסק** ישמור אסמכתאות על פינוי החומרים והמכלים למשך 3 שנים לפחות.
 - 3.9.4** בעל **העסק** יפנה את החומרים והמכלים משטח **העסק** בהתאם להנחיות נותן

האישור.

3.9.5 בעל **העסק** ישמור אסמכתאות על פינוי החומרים והמכלים לתקופה של שלוש שנים לפחות ויעמידם לעיון או ימסרם לנותן האישור לפי דרישתו.

4. מים ושפכים

4.1 בעסק יופעלו, באופן שלא ייגרמו מפגעים סביבתיים, **מערכות איסוף נפרדות**:

4.1.1 **לשפכים סניטריים** ;

4.1.2 לפסולת חומרים מסוכנים ;

4.1.3 **תגור עילי נקי**.

4.2 בעסק יהיו **משטחי תפעול** אשר יעמדו בדרישות אלה:

4.2.1 אטומים ועמידים בפני חלחול הנוזלים הצפויים להתנקז אליהם.

4.2.2 מופרדים משאר שטחי **העסק** באופן שתימנע הגעתם של **תשטיפים** לסביבה.

4.2.3 מנוקזים למיכל איסוף לפסולת חומרים מסוכנים.

4.3 שפכים סניטריים

4.3.1 **שפכים סניטריים** יפנו באחת מהדרכים הבאות:

4.3.1.1 בהזרמה למערכת הביוב הציבורית ;

4.3.1.2 במקרה שלא קיימת מערכת ביוב ציבורית – יאספו למיכל איסוף סגור

ואטום לחלחול שתכולתו תפונה על ידי מוביל שפכים מורשה לפי דין

למיתקן טיפול בשפכים מאושר על פי דין ; פינוי לפי סעיף זה יהיה בכפוף

לאישור מראש ובכתב מאת נותן האישור ;

4.3.1.3 בדרך אחרת בכפוף לאישור מראש בכתב מאת נותן האישור.

4.3.2 במקרה של פינוי **שפכים סניטריים** על ידי מוביל שפכים ישמור בעל **העסק** בעסק

קבלות על פינוי וקליטת השפכים במיתקן טיפול שפכים כאמור בסעיף 4.3.1.2,

לתקופה של שלוש שנים לפחות, ויציגם או ימסרם לנותן האישור, על פי דרישתו.

4.4 **נגר עילי נקי** -

4.4.1 בעל **העסק** יפעל למניעת זיהום **נגר עילי נקי**.

4.4.2 **נגר עילי נקי** לרבות מגגות המבנים והמרזבים ינוקז למערכת הניקוז הציבורית,

ובהעדר אפשרות להתחברות למערכת ניקוז ציבורית, ינוקז למערכת הניקוז

הטבעית באופן שלא יזוהם.

4.5 **פסולת חומרים מסוכנים** תטופל בהתאם לאמור בסעיף 7.17 בפרק 7 - חומרים מסוכנים

במסמך תנאים זה.

5. מניעת זיהום קרקעות

5.1 בעל העסק לא יסלק חומר מזהם קרקע לקרקע, שלא על מנת לבצע בו שימוש, לרבות אחסונו באופן שאינו מונע דליפת החומר המזהם קרקע.

5.2 בעל העסק יפעל למניעת זיהום קרקע ובכלל זה ינקוט אמצעים למניעת שחרור של חומר מזהם לקרקע, בהתחשב בסוג החומר המזהם ובסיכונים שהוא עלול ליצור לבריאות הציבור או לסביבה, ובכלל זה:

5.2.1 התקנת אמצעי בקרה וניטור או ביצוע בדיקות מתאימות;

5.2.2 שמירה על תחזוקה נאותה של התשתיות והמתקנים המשמשים לפעילות בחומר מזהם;

5.2.3 הכנת נהלים למניעה ולטיפול באירועי שחרור חומר מזהם לקרקע ויישומם.

5.3 בעל העסק יחזיק בשטח העסק במקום נגיש ומסומן, ומוכן לשימוש בכל עת, ציוד ספיגה ושאיבה המתאימים לטיפול במקרה של שפך של חומר מזהם קרקע ומיכל לאיסוף חומר ספיגה שהזדהם.

5.4 פעולות לביצוע בעת גילוי או חשש לזיהום קרקע

5.4.1 אירע במהלך פעילותו של בעל העסק שחרור של חומר מזהם לקרקע בין כתוצאה מתקלה, לרבות מדליפה, שפך, שאיבה, פליטה, ריקון, הזרמה, החדרה, המטרה, הזרקה, פריצה, השלכה, חלחול, קריסה של מכל או מתקן ופריצה ובין אם מסיבה שאינה בשליטתו, (בתנאים אלה – אירוע), יבצע בעל העסק פעולות מיידיות לטיפול באירוע ולהשבת המצב לקדמותו, כמפורט להלן, ככל שפעולות אלו הן ביכולתו ובשליטתו:

5.4.2 הפסקת הפעילות הגורמת לזיהום או עצירת התפשטות החומר המזהם ממקור הזיהום;

5.4.3 איסוף או שאיבה של החומר המזהם שדלף, נשפך, או סולק לקרקע, או נקווה על הקרקע, לרבות כל הקרקע שבאה במגע עם החומר המזהם;

5.5 דיווח על גילוי דליפה או זיהום קרקע

5.5.1 התעורר אצל בעל העסק חשש כי אירוע כאמור בסעיף 5.4, גרם לשחרור דלק בכמות העולה על 100 ליטר, או של חומר מזהם בכמות העולה על המפורט ברשימת ספי דיווח, במהלך יממה אחת ויותר, ידווח על כך באופן מידי למוקד הסביבה של המשרד להגנת הסביבה טלפון 6911* ולא יאוחר מ- 24 שעות מהמועד שבו נודע לו על האירוע.

5.5.2 בעל העסק ימסור לנותן האישור תוך 48 שעות מגילוי דליפה כאמור לעיל, דו"ח בכתב על פרטי הזיהום. הדו"ח יועבר במדיה דיגיטלית למחוז המשרד הרלוונטי

למרכז קרקעות מזוהמות והעתק לאגף קרקעות מזוהמות. על בעל **העסק** חלה החובה לוודא קבלת הדיווח על ידי הנמענים. להלן **קישור לפרטי קשר**.

5.5.3 הדיווח יכלול את שם בעל **העסק**, שם **העסק** בו אירעה הדליפה, מיקומה ונ.צ., התאריך והשעה בהם אירעה או התגלתה הדליפה, סיבת הדליפה, תיאורה ואופן גילויה, סוג החומר המזהם שדלף וכמותו, שטח הקרקע שזוהם, הפעולות שננקטו להפסקת הדליפה ואופן הטיפול בזיהום לרבות האמצעים שנקט למנוע את הישנותה.

5.5.4 אירעו בעסק במהלך שנה קלנדרית אירועי שחרור חומר מזהם, כאמור בסעיף 5.4, שהביאו לכך שבאופן מצטבר כמות החומר המזהם שדלף, נשפך, סולק או נקווה על הקרקע עלה על סף הדיווח, ימסור בעל **העסק** לנותן האישור דיווח שנתי, לא יאוחר מהראשון בחודש מרץ בשנה שלאחר מכן, ובו יפרט את הדברים הבאים:

5.5.4.1 מועדי האירועים כאמור;

5.5.4.2 כמות החומר המזהם שדלפה בכל אחד מהאירועים;

5.5.4.3 כמות החומרים המזהמים שדלפה בכל האירועים באופן מצטבר.

5.5.4.4 במקרים בהם התגלה זיהום קרקע או חשד לזיהום קרקע ידווח בעל **העסק** על כך תוך שבוע מגילוי מידע זה במדיה דיגיטלית למחוז המשרד הרלוונטי ולאגף קרקעות מזוהמות, על בעל **העסק** חלה החובה לוודא קבלת הדיווח על ידי הנמענים. להלן **קישור לפרטי קשר**.

5.6 בעל **העסק** יתכן ויבצע סקר היסטורי וסקר קרקע או גז קרקע לפי דרישת נותן האישור; ביצוע סקר קרקע כאמור יהיה על ידי מי שבידו הסמכה תקפה מאת הרשות הלאומית להסמכת מעבדות בהתאם לחוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז – 1997 או על ידי מעבדה מחוץ לישראל שאישר אגף שפכי תעשייה, דלקים וקרקעות מזוהמות במשרד לעניין זה;

5.7 **תכנית לשיקום קרקע מזוהמת**

5.7.1 נמצא זיהום בקרקע, יכין בעל **העסק** לפי דרישת נותן האישור, תכנית לשיקום הקרקע. התוכנית תוכן לפי הנחיות נותן האישור. התכנית תכלול אבני דרך ולוחות זמנים ואת שיטת השיקום. בעל **העסק** יבצע את השיקום לאחר קבלת אישור בכתב לתוכנית השיקום מנותן האישור ובכפוף לתנאי האישור.

6. איכות אוויר

תנאים אלה ניתנים גם לפי סעיף 33 לחוק אוויר נקי:

6.1 הוראות אלה באות להוסיף על ההוראות לפי חוק אוויר נקי.

- 6.2** בעל **העסק** ינקוט בפעולות הנחוצות לצמצום ולמניעת ופליטות לא מוקדיות של מזהמים וריחות משטח **העסק** לרבות משטחי אחסון, פריקה וטעינה.
- 6.3** בעל **העסק** יאחסן חומרים העשויים להתפזר בסביבה באופן שימנע פליטת אבק וחלקיקים משטח **העסק**, לרבות באמצעות אחסון בתאים ייעודיים סגורים.
- 6.4** בעל **העסק** יאחסן חומרים נדיפים במכלים סגורים בכל עת פרט לזמני מילוי או ריקון.
- 6.5** בעל **העסק** ישמור על ניקיונם של המשטחים והדרכים בעסק, וימנע פיזור מזהמי אוויר אל מחוץ לתחומי **העסק**.
- 6.6** בעל **העסק** לא יגרום ל"ריח חזק או בלתי סביר" כאמור בחוק למניעת מפגעים, התשכ"א - וכהגדרתו 1961 וכהגדרתו [במדריך לטיפול במפגעי ריח](#).

7. חומרים מסוכנים

- 7.1** בעל **העסק** יפעיל את **העסק** כאשר בידיו היתר רעלים בר תוקף לפי חוק החומרים המסוכנים, לעיסוק נשוא הרישיון אלא אם כן הכמויות והריכוזים של החומרים המסוכנים שהוא עוסק בהם פטורים מחובת החזקת היתר רעלים לפי חוק החומרים המסוכנים ותקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור), התשנ"ו - 1996.
- 7.2** האמור בתנאים אלה לא יגרע מהתנאים בהיתר הרעלים שניתנו לעסק. במקרה של סתירה בין הוראות פרק זה לבין התנאים שניתנו בהיתר רעלים - גוברות הוראות היתר הרעלים.
- 7.3** בעל **העסק** יקבל חומרים מסוכנים או ישנע חומרים מסוכנים **מהעסק**, על ידי מוביל מורשה על פי דין.
- 7.4** בעל **העסק** יסגור וינעל מחסנים או אזורי אחסון של החומרים המסוכנים ויתיר כניסת אנשים שהורשו על ידו בלבד.
- 7.5** בעל **העסק** יציב על דלת המחסן או בכניסה לאזור האחסון שלט בגודל 40 ס"מ על 30 ס"מ לפחות שבחלקו העליון יהיה כתוב קוד חירום מתאים לחומרים המסוכנים ביותר המאוחסנים, באותיות שגובהן הוא לפחות 10 ס"מ, ובחלקו התחתון שם ומספר טלפון עדכניים של בעל **העסק** ובעל היתר הרעלים (יצוין כטלפון אחראי 24 שעות ביממה), ומספר הטלפון של מרכז מידע ומבצעים ארצי (6911*) יצוין כטלפון מוקד חרום.
- 7.6** אזור אחסון החומרים המסוכנים יהיה מאוורר בכל עת, באופן טבעי או מאולץ.
- 7.7** חלונות המחסן יהיו מסורגים ומרושתים באופן שתימנע כניסת בעלי כנף או בעלי חיים ויהיו תקינים בכל עת.
- 7.8** בעל **העסק** יחזיק לכל החומרים המסוכנים בעסק גיליונות בטיחות (MATERIAL SAFETY DATA SHEETS) מעודכנים, המכילים מידע לגבי החומר המסוכן, תכונותיו, השפעותיו

סיכונים הנובעים ממנו ודרכי מניעתם לפי הוראות תקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות), התשנ"ח-1998.

7.9 בעל העסק יפריד בין חומרים מסוכנים העלולים להגיב ביניהם, לרבות **פסולת חומר מסוכן**, בהתאם לקבוצות הסיכון, קוד החירום וגיליונות הבטיחות. כאשר חומרים מאותה קבוצת סיכון עלולים להגיב ביניהם באופן המהווה סכנה לסביבה לרבות התלקחות, התנדפות גז ואדים, בעל **העסק** יאחסנם בנפרד באופן שימנע כל מגע בין החומרים המאוחסנים עצמם ובין שפך אפשרי של חומרים אלה.

7.10 בעל העסק יאחסן חומרים מסוכנים מוצקים ואבקות מעל חומרים מסוכנים נוזלים. כלי קיבול המכילים חומרים מסוכנים או פסולת חומרים מסוכנים (לרבות אריזות ריקות), לא יאוחסנו ביותר משתי קומות המונחות זו על גבי זו, אלא אם אישר נותן האישור אחרת, מראש ובכתב.

7.11 בעל העסק יסמן וישלט כל **חומר מסוכן**, **פסולת חומר מסוכן** וכל המתקנים בהם עוסקים **בחומר מסוכן**. הכיתוב יהיה קריא וברור ויעשה על חומר עמיד מכנית וכימית. השילוט יכיל את הפרטים הבאים: השם הכימי של החומר המסוכן המאוחסן באותיות עבריות או לועזיות, מספר או"ם, קבוצת סיכון, ציון הסיכון וקוד חירום. היה ומאוחסנים בעמדה מסוימת מספר חומרים מסוכנים, רשאי בעל **העסק** לשלט בשלט משותף. במקרה זה, יציין בעל **העסק** על השלט את שם הקבוצה, הסיכון וקוד החירום המחמיר.

7.12 בעל העסק יאחסן **חומר מסוכן** נוזלי במאצרות, העומדות בכל אלה:

7.12.1 מאצרה תהיה בנויה באופן שימנע פליטת חומרים מזהמי קרקע לקרקע.

7.12.2 נפח המאצרה הפנוי לקליטת חומרים מזהמים יהיה שווה לפחות ל-110% מנפח כלי הקיבול הגדול ביותר המאוחסן בה;

7.12.3 קירות המאצרה יהיו בעלי חוזק מכני מספק בכדי להכיל את תכולת כלי הקיבול הגדול ביותר המאוחסן בה;

7.12.4 המאצרה תהיה תקינה, אטומה לחומרים המאוחסנים בה, ללא סדקים, ריקה, באופן שימנע לחלוטין פליטה לסביבה;

7.12.5 פתח הניקוז של המאצרה יהיה סגור בכל עת למעט בעת ריקון יזום;

7.12.6 פתחי הריקון והמילוי של כלי הקיבול המצויים בתוך המאצרה יהיו בכל עת בתוך שטח **המאצרה**;

7.13 ריקון תכולת המאצרה:

7.13.1 בעל העסק יכין נוהל לריקון תכולת **המאצרה** ויפעל על פיו. הנוהל יכלול מקרים ותגובות לריקון כתוצאה מ: 1- שפך של החומר המאוחסן, 2- מי גשמים. הנוהל יכלול הנחיות לרבות: התייחסות למועד הריקון, אופן הריקון, כלי הקיבול אליהם

יפוגו הנוזלים. בעל **העסק** ישמור את **הנוהל** בשטח **העסק** ויציג או ימסור עותק מן הנוהל לנותן האישור, לפי דרישתו.

7.13.2 בנוסף לאמור בסעיף 7.13.1, שפך שמקורו בחומר המאוחסן במכלים יישאב מידית, ייאסף במכלים אטומים ועמידים לחומר הנאסף ויפונה לפי תקנות סילוק פסולת חומרים מסוכנים באמצעות מוביל מורשה לפי דין.

7.14 בעל **העסק** יחזיק בעסק חומרי ספיגה בעמדה ייעודית למקרה של שפך חומרים מסוכנים.

7.15 בעל **העסק** יתקין במחסן חומרים מסוכנים תאורת חירום להתמצאות במקרה של הפסקת חשמל.

7.16 הערכות לחירום

7.16.1 בעל **העסק** יכין ויפעיל **נוהל חירום** אשר מטרתו להגדיר את האחריות, הסמכויות והפעולות לביצוע בעת **אירוע חומרים מסוכנים**. הנוהל יכיל את הפרטים המפורטים להלן:

7.16.1.1 תרחישים אפשריים של אירועים ואופן הטיפול המתאים לכל אחד מהם (מקרים ותגובות).

7.16.1.2 מיפוי ופרוט האמצעים הטכניים והציוד לטיפול באירוע ומיקומם, לרבות אמצעי התראה ואמצעי ספיגה;

7.16.1.3 רשימת גופי החירום ומספרי הטלפון שלהם;

7.16.1.4 רשימת אנשי צוות חירום שקבע בעל **העסק** ודרכי ההתקשרות עמם 24 שעות ביממה;

7.16.1.5 פרוט ציוד המיגון האישי ומיקומו.

7.16.2 בעל **העסק** יעדכן את ניהול החירום עם כל שינוי באחד מסעיפיו, ויתרגל אותו לפחות פעם בשנה.

7.16.3 בהתרחשות **אירוע חומרים מסוכנים**, בעל **העסק** יפעל לפי ניהול החירום ובהתאם להנחיות נותן האישור.

7.16.4 בעל **העסק** ישמור את ניהול החירום, בשטח **העסק** ויציג או ימסור עותק מן הנוהל לנותן האישור, לפי דרישתו.

7.16.5 בעל **העסק** יחזיק ציוד מיגון אישי ואמצעים לטיפול באירוע **חומרים מסוכנים** לרבות חומרי ספיגה, אשר מתאימים לחומרים שבשימוש **העסק**. בעל **העסק** יחזיק את כל הציוד האמור במצב תקין בהתאם להוראות היצרן ובכמות מספקת ויהיה זמין לעובדי **העסק**.

7.16.6 בכל מקרה של **אירוע חומרים מסוכנים**, ידווח בעל **העסק** באופן מיידי ולא יאוחר מ- 15 דקות לאחר גילוי האירוע, למוקד הסביבה של המשרד להגנת הסביבה – 6911*.

7.17 פסולת חומר מסוכן

7.17.1 בעל העסק יפנה פסולת חומר מסוכן לאתר הפסולת הרעילה, או ליעד אחר מורשה אם ניתן לכך אישור מראש מאת המנהל כהגדרתו בתקנות סילוק פסולת חומרים מסוכנים.

7.17.2 בעל העסק יקים עמדה ייעודית לאחסון פסולת חומר מסוכן, לרבות: חומרי ספיגה ששמשו לטיפול בשפך, בוצות ופחם פעיל, חומרי גלם מסוכנים מקולקלים או שפג תוקפם ואריזות ריקות עם שאריות חומר מסוכן. בעל העסק יקפיד על כללי אחסון בטיחותי, כולל הפרדה בין חומרים העלולים להגיב ביניהם, בעמדת פסולת חומר מסוכן.

7.17.3 פינוי של פסולת חומר מסוכן יעשה באמצעות מוביל פסולת חומר מסוכן מורשה לפי דין בלבד.

7.17.4 במקרה של פינוי פסולת חומר מסוכן שנוצרה בעסק בעל העסק ישמור למשך 3 שנים לפחות מסמכים אלה:

7.17.4.1 העתקים של כל "אישורי המנהל" לפינוי פסולת חומר מסוכן שנוצרה בעסק.

7.17.4.2 העתקים של "טפסי מלווה" של פסולת חומר מסוכן שהועברה לטיפול, המלווה את הפסולת עם צאתה ועליה חתומים המשלח, המוביל, תחנת מעבר (אם עברה שם) וקולט הפסולת ביעד הסופי.

7.17.5 בעל העסק ינהל רישום של פסולת חומר מסוכן המפונה מהעסק ביומן שיכלול פרטים אלה:

7.17.5.1 סווג הפסולת על פי:

7.17.5.1.1 רשימת הפסולות האירופאית בתרגומה לעברית כפי

שמפורסם באתר המשרד להגנת הסביבה.

7.17.5.1.2 מאפייני סיכון, קוד הטיפול וקוד על פי באמנת באזל;

7.17.5.2 הכמות שפונתה;

7.17.5.3 תאריך הפינוי;

7.17.5.4 מהות הטיפול ושם יעד הפינוי;

7.17.5.5 מספר הקבלה של המפנה;

7.17.5.6 מספר טופס מלווה לפסולת מסוכנת.

7.17.6 בעל העסק יעמיד לעיון או ימסור את המסמכים המפורטים בסעיף 7.17.5 לנותן האישור או מי מטעמו לפי פורמט שייקבע על ידי נותן האישור, באמצעי אלקטרוני או בפקסימיליה או בדואר רגיל/רשום, הכול לפי דרישתו.

8. עמדה לתדלוק עצמי בסולר

הגדרות לעניין סעיף זה –

“עמדת תדלוק עצמי” - עמדת תדלוק המשמשת לתדלוק עצמי וכפעילות נלווית לעסק, והעומדת בכל אלה:

- א. המכלים המשמשים אותה עיליים;
 - ב. הדלק המאוחסן הינו מסוג סולר ותוספיו;
 - ג. קיבולת האחסון המקסימלית הכוללת הינה נפח של עד 2200 ליטר.
- “צנרת”** – קו להובלת דלק, לרבות צנרת ניפוק דלק וצנרת מילוי מכלים.
- 8.1** תדלוק ומילוי המכלים יתבצעו בשטח **העסק** על גבי משטחים ייעודיים.
 - 8.2** המשטחים כאמור בסעיף 8.1 לעיל יעמדו בכל דרישות אלה:
 - 8.2.1** יהיו אטומים ועמידים בפני סולר ותוספיו, לרבות החיבורים בין אבני השפה, תפרי ההתפשטות ואיי משאבות הדלק;
 - 8.2.2** מופרדים משאר שטחי **העסק** באופן שתימנע הגעתם של **תשטיפים** לסביבה;
 - 8.2.3** ינוקזו באמצעות שיפועים לבור איסוף **תשטיפים**.
 - 8.3** בור איסוף **תשטיפים** יעמוד בכל דרישות אלה:
 - 8.3.1** יהיה אטום בפני סולר ותוספיו;
 - 8.3.2** נפחו יהיה מותאם לנפח הנוזלים הצפויים להתנקז אליו;
 - 8.3.3** תכולתו תפונה באופן שוטף ובאופן שתימנע ממנו גלישת **תשטיפים** לסביבה בכל עת;
 - 8.3.4** תכולתו תפונה למיתקן טיפול בשפכים המאושר לפי כל דין לקליטת סוג השפכים המפונים. תיעוד הפינוי, ובכלל זאת אסמכתאות לכך, יבוצע ביומן ייעודי וישמור בשטח **העסק** למשך 3 שנים לפחות, ויוצג או יימסר לנותן האישור על פי דרישה.
 - 8.4** המכלים והצנרת בעמדה לתדלוק עצמי יעמדו בכל דרישות אלה:
 - 8.4.1** יהיו אטומים לסולר ותוספיו;
 - 8.4.2** קיבלו אישור לאטימותו של חומר או ציוד למעבר דלקים שנבדק על-ידי מעבדה בלתי תלויה בהתאם לתקן UL (Underwriters Laboratories – USA), או תקן אחר שאושר בכתב ומראש על-ידי הממונה, לפי תקנה 4(ב) לתקנות המים (מניעת זיהום מים) (תחנות דלק), התשנ”ז-1997 (להלן – תקנות תחנות דלק);
 - 8.4.3** במקרים בהם הצנרת או חלק ממנה אינה חשופה ויזואלית, בעל **העסק** יבצע בדיקת אטימות לצנרת בהתאם לתקנה 9 לתקנות תחנות דלק. תוצאות הבדיקות יישמרו בשטח **העסק**, ויוצגו או יימסרו לנותן האישור על פי דרישה;
 - 8.5** בעל **העסק** יציב מכלים **במאצרה** העומדת בדרישות המפורטות בסעיף 7.12.

- 8.6 תשטיפים יפוני מהמאצרה** כמפורט בסעיף 7.13 .
- 8.7 בעל העסק** יבטיח, כי פתח המילוי של מכל הסולר יהיה סגור, למעט בזמן מילוי או ביצוע עבודות תחזוקה.
- 8.8 בעל העסק** יבצע בדיקה ויזואלית של תקינות ושלמות משטחי תדלוק של עמדה לתדלוק עצמי, מכלים, צנרת ומאצרות, אחת לחודש לפחות.
- 8.9 בעל העסק** ישמור תיעוד של ממצאי הבדיקה הוויזואלית והפעולות המתקנות שבוצעו, למשך שלוש שנים לפחות, ויצגו או ימסרו לנותן האישור על פי דרישה.
- 8.10 בעל העסק** יתקין פיות תדלוק שאינן מטפטפות (מסוג Dripless Nozzles) בעמדות הניפוק.
- 8.11 בעל העסק** יכין נוהל לטיפול במקרה של דליפה או חשש לדליפה ויפעל על פיו. העתק מהנוהל יישמר בשטח **העסק**, והוא יוצג או יימסר לנותן האישור על-פי דרישה.
- 8.12 בעל העסק** יקיים הדרכות לעובדים בכל הנוגע למניעת מפגעים סביבתיים ולקיום הנוהל, כמפורט בתנאים אלה, וישמור תיעוד על קיום ההדרכות, לרבות תאריכים, משתתפים ונושאים שהועברו. התיעוד יישמר בשטח **העסק**, ויוצג או יימסר לנותן האישור על-פי דרישה.

9. אסבסט

- בפרק זה "החוק" - חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א- 2011.
- "אסבסט", "אסבסט פריך", "אסבסט צמנט", "המנהל" ו- "עבודת אסבסט" - כהגדרתם בחוק ;
- 9.1 בעל עסק לא יתקין אסבסט, מוצר המכיל אסבסט או פסולת אסבסט ולא יבנה באסבסט בין אם לשימוש חדש ובין לצורך תיקון, שיפוץ או חידוש לשימוש קיים.**
- 9.2 בעל העסק לא ימכור, לא יסחר ולא ימסור לאחר אסבסט ו/או פסולת אסבסט.**
- 9.3 אסבסט פריך שהותקן לצורך בידוד תרמי - בעל העסק יפעל בהתאם להוראות סעיף 5 לחוק, לרבות :**
- 9.4 יפסיק שימוש באסבסט פריך, יסירו ויטמינו לא יאוחר מתאריך 4.8.2021 ;**
- 9.5 יערוך באמצעות מפקח אסבסט פריך בדיקה לאיתור שימוש קיים באסבסט במתקן תעשייתי (דוד, צנרת וכדומה, פעיל או לא, בשטח המפעל או מחוצה לו) שיש בו בידוד תרמי שהותקן עד תום שנת 1990 ;**
- 9.6 יערוך רישום של ממצאי הבדיקה, יסמן את המתקנים שיש בהם אסבסט ויעדכן את הרישום והסימון מעת לעת.**
- 9.7 ידווח למנהל לפי החוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א- 2011 , באופן מיידי על נוכחות אסבסט פריך בעסק.**
- 9.8 יבצע כל פעולה נדרשת אחרת למניעת מפגע אסבסט, ובכלל זה יתחזק את החיץ שבין האסבסט לאוויר באופן שימנע כל אפשרות לשחרור סיבי אסבסט לאויר.**

- 9.9 בעל העסק** המחזיק במבנה המכיל אסבסט צמנט, יחזיק את מבנה האסבסט במצב תקין , ללא שברים וסדקים.
- 9.10 בעל העסק** לא יבצע פעולות קידוח, חיתוך, שיוף, ליטוש, ניסור, חיתוך והשחזה, במוצרים ובמבנים המכילים אסבסט.
- 9.11 בעל העסק** יטפל במפגע אסבסט לאלתר, בהתאם להוראות החוק. מבלי לגרוע מהוראה זו, נמצאו בעסק לוחות אסבסט צמנט פגומים יפעל בעל **העסק** בתוך 3 חודשים מרגע גילויים באחת האפשרויות הבאות :
- 9.12** לתיקון האסבסט ולאטום הסדקים והשברים ;
- 9.13** להסרת האסבסט ולסילוקו לפי הוראות החוק, באמצעות קבלן אסבסט צמנט, לאחר שהגיש בקשה להיתר עבודה באסבסט ובהתאם לתנאי ההיתר.
- 9.14 בעל העסק** ינהל יומן רישום של עבודה באסבסט שהתבצעה בשטח **העסק** וישמור העתק בקשה להיתר עבודה באסבסט, היתר העבודה באסבסט, ודו"ח מסכם של קבלן האסבסט. בעל **העסק** ישמור את המסמכים האמורים בעסק למשך תקופה של 3 שנים לפחות, ויצגים או ימסרם לנותן האישור על פי דרישתו.
- 9.15 בעל העסק** ידווח באופן מיידי במקרה של שריפה של אסבסט או מבנה המכיל אסבסט.

10. פסולת מוצקה שאינה מכילה חומר מסוכן

- 10.1 בעל העסק** יאחסן פסולת בעסק במכלים המתאימים לסוג הפסולת וכמותה, ובאופן שימנע מפגעים לסביבה לרבות, מטרדי ריח, מזיקים, ו/או פיזור פסולת **ותשטיפים** לסביבה.
- 10.2 בעל העסק** יאסוף ויפנה פסולת **מהעסק** , בהתאם לסוג הפסולת, בתדירות אשר תמנע מפגעים סביבתיים, ובאמצעות מוביל מורשה לפי דין.
- 10.3 בעל העסק** יפנה פסולת **מהעסק** למפעל מיחזור, אתר לטיפול בפסולת או לתחנת מעבר לפסולת, המורשים על פי דין.
- 10.4 בעל העסק** לא יבצע שריפת פסולת בתחום **העסק** או מחוצה לו.

11. דיווחים, הצהרות ואחזקת מסמכים

- בכל מקום בו צוין במסמך תנאים זה כי יש להעביר מסמכים ודיווחים לנותן האישור, יש להעביר את המידע הנדרש למרכז תעשיות ורישוי עסקים במחוז הרלוונטי, לפי [רשימת הכתובת והטלפונים](#) המופיעה באתר האינטרנט של המשרד.
- 11.1 בעל העסק** ישמור את הנהלים כלהלן בכל עת בשטח **העסק**, ויעמידם לעיון או ימסרם לנותן האישור לפי דרישתו:

- 11.1.1** הנוהל לריקון תכולת המאצרה - הנדרש במסגרת סעיף 7.13.1 בפרק - חומרים מסוכנים .
- 11.1.2** נוהל החירום- בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 7.16.4 בפרק- חומרים מסוכנים.
- 11.2 בעל העסק ישמור בשטח העסק את התוצאות, הנתונים, האישורים והמסמכים כלהלן לתקופה של שלוש שנים לפחות, ויעמידם לעיון או ימסרם לנותן האישור לפי דרישתו:**
- 11.2.1** יומן האירועים הסביבתיים בהתאם לנדרש בסעיף 3.8 בפרק - כללי .
- 11.2.2** במקרה של פינוי שפכים סניטריים על ידי מוביל שפכים - קבלות על פינוי וקליטת השפכים במיתקן טיפול שפכים הנדרשות במסגרת סעיף 4.3.2 בפרק - מים ושפכים.
- 11.2.3** בעל העסק יחזיק לכל החומרים המסוכנים בעסק גיליונות בטיחות (MATERIAL SAFETY DATA SHEETS) מעודכנים, בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 7.8 בפרק- חומרים מסוכנים .
- 11.2.4** במקרה של פינוי פסולת חומר מסוכן שנוצרה בעסק :
- 11.2.5** העתקים של כל "אישורי המנהל" לפינוי פסולת חומר מסוכן שנוצרה בעסק, בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 7.17.4.1 בפרק - חומרים מסוכנים.
- 11.2.6** העתקים של "טפסי מלווה" -של פסולת חומר מסוכן שהועברה לטיפול, בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 7.17.4.2 בפרק - חומרים מסוכנים .
- 11.2.7** רישום של פסולת חומר מסוכן המפונה מהעסק ביומן, בהתאם לנדרש במסגרת סעיפים 7.17.5 ו- 7.17.6 בפרק חומרים מסוכנים.
- 11.2.8** ממצאי הבדיקות לאיתור שימוש קיים באסבסט במתקן תעשייתי, בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 9.5 ו-9.6 בפרק - אסבסט.
- 11.2.9** במקרה של עבודה באסבסט- יומן רישום של העבודה שהתבצעה, העתק בקשה להיתר עבודה באסבסט, היתר העבודה באסבסט ודו"ח מסכם של קבלן האסבסט , בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 9.14 בפרק - אסבסט.
- 11.2.10** במקרה של סגירה או העתקת מיקום העסק - אסמכתאות על פינוי החומרים והמכלים הנדרשות במסגרת סעיף 3.9 בפרק- כללי .
- 11.3 להלן רשימת המצבים בהם על בעל העסק להעביר דיווח לנותן האישור:**
- 11.3.1** גילוי דליפה או זהום קרקע, בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 5.5 בפרק - מניעת זיהום קרקעות.
- 11.3.2** אירוע חומרים מסוכנים, בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 7.16.6 בפרק - חומרים מסוכנים .
- 11.3.3** נוכחות אסבסט פריך בעסק, בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 9.7 בפרק - אסבסט .

11.3.4 שריפה של אסבסט או מבנה המכיל אסבסט - בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 9.15 בפרק - אסבסט.

11.3.5 כוונה בדבר סגירת העסק או העתקת מיקום העסק, בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.9 בפרק כללי.

11.4 להלן מפורטים כלל הסקרים והתוכניות אשר על בעל העסק למסרם לנותן האישור לפי דרישתו:

11.4.1 סקר היסטורי וסקר קרקע או גז קרקע - בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 5.6 בפרק - מניעת זיהום קרקעות.

11.4.2 במקרה בו נמצא זיהום בקרקע - תכנית לשיקום הקרקע, בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 5.7 בפרק - מניעת זיהום קרקעות.

11.5 להלן מפורטים כלל המקרים אשר על בעל העסק לבקש אישור מראש בכתב:

11.5.1 איסוף השפכים הסניטריים למיכל איסוף שתכולתו תפונה על ידי מוביל שפכים למיתקן טיפול, בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 4.3.1.2 בפרק - מים ושפכים.

11.5.2 פינוי שפכים סניטריים בדרך אחרת שאינה למערכת הביוב הציבורית ופינוי על ידי ביובית, בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 4.3.1.3 בפרק - מים ושפכים.

11.5.3 פינוי פסולת חומר מסוכן ליעד אחר שאינו אתר הפסולת הרעילה בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 7.17.1 בפרק - חומרים מסוכנים.

פרק ד' – כלכלה

1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- 1.1** פקודת הבטיחות בעבודה, התש"ל-1970 (להלן – פקודת הבטיחות בעבודה) ותקנותיה.
התקנות העיקריות הרלוונטיות למפרט זה הן:
- 1.1.1** תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז-1997;
 - 1.1.2** תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה), התשמ"ח-1988; (להלן – תקנות בנייה)
 - 1.1.3** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), התשמ"ד-1984; (להלן – תקנות אבק מזיק)
 - 1.1.4** תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990;
 - 1.1.5** תקנות הבטיחות בעבודה (עובדים בחומרי הדברה), תשכ"ד-1964;
 - 1.1.6** תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007; (להלן – תקנות עבודה בגובה)
 - 1.1.7** תקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות וגהות תעסוקתית בעבודה עם גורמים מסוכנים במעבדות רפואיות, כימיות וביולוגיות), התשס"א-2001; (להלן – תקנות המעבדות)
 - 1.1.8** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בעופרת), התשמ"ד-1983;
 - 1.1.9** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממיסים פחמימניים הלוגניים מסוימים), התשנ"א-1990;
 - 1.1.10** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממיסים פחמימניים ארומטיים מסוימים), התשנ"ג-1993;
 - 1.1.11** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים במתכות מסוימות), התשנ"ג-1993;
 - 1.1.12** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מייננת), התשנ"ג-1992; (להלן – תקנות קרינה מייננת)
 - 1.1.13** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בבנון), התשמ"ד-1983;
 - 1.1.14** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בחומרי הדברה שהם זרחניים אורגניים וקרבמטים), התשנ"ג-1992;
 - 1.1.15** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בזרניך (ארסן)), התשמ"ה-1985;
 - 1.1.16** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בכספית), התשמ"ה-1985;
 - 1.1.17** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים באיזוציאנאטים), התשנ"ג-1993;
 - 1.1.18** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984;
 - 1.1.19** תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה על גגות שבירים או תלולים), התשמ"ו-1986;
 - 1.1.20** תקנות הבטיחות בעבודה (מכירה והשכרה של מכוונות, מתקנים וציוד), התשס"א-2001;
 - 1.1.21** תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכוונות הרמה אחרות ואתרים), התשנ"ג-1992; (להלן – תקנות העגורנאים)
 - 1.1.22** תקנות הבטיחות בעבודה (הרמת בני אדם במלגוזות), התשמ"ג-1983;
 - 1.1.23** תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011;
 - 1.1.24** תקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תווי סימון של אריזות), התשנ"ח-1998;
 - 1.1.25** תקנות הבטיחות בעבודה (נוחיות), התשכ"ה-1965;
 - 1.1.26** תקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח-1988;
- 1.2** חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 ותקנותיו.
התקנות העיקריות הרלוונטיות למפרט זה הן:
- 1.2.1** תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999; (להלן – תקנות מסירת מידע)
 - 1.2.2** תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996; (להלן – תקנות ממונים על הבטיחות)
 - 1.2.3** תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ועדות בטיחות ונאמני בטיחות), התשכ"א-1960;
 - 1.2.4** תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013; (להלן – תקנות תכנית לניהול בטיחות)

- 1.3** פקודת תאונות ומחלות משלוח יד (הודעה), 1945 ותקנותיה ;
- 1.3.1** תקנות מחלות מקצוע (חובת הודעה – רשימה נוספת), התש"ס-1980 ;
- 1.3.2** תקנות התאונות ומחלות משלוח יד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א-1951 ;
- 1.4** תקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), התשל"ז-1976 ; (להלן – תקנות אחסנת נפט)
- 1.5** תקנות עבודת הנוער (עבודות אסורות ועבודות מוגבלות), התשנ"ו-1995 ;
- 1.6** תקנות עבודת נשים (עבודות אסורות, עבודות מוגבלות ועבודות מסוכנות), התשס"א-2001 ;
- 1.7** תקנות עבודת נשים (עבודות בקרינה מייננת), תשל"ט-1979 ;

2. הגדרות

לפרק זה -

2.1 **אבזר הרמה**

התקן כלשהו המשמש או הנועד לשמש במישרין או בעקיפין לחיבור עומס להתקן הרמה ואינו מחובר דרך קבע לעומס, לרבות מענב, שרשרת, מענב חבל, טבעת, וו, מענב אונקל, סגיר, סביבול, מנעול סבב, עין הרמה, משולשת, חוליה, מלקחות לוח, מלקחות קורה, מלקחות מספריים, כלי קיבול להרמת חומרים או ציוד, דלי מלקחיים, בורג עין, קורת הרמה, מסגרת הרמה וכל התקן דומה המהווה חלק של התקן הרמה או אמצעי תליה, ולרבות תמיכה של התקן הרמה שבו משטח עבודה או במה ;

2.2 **אבק מזיק**

חלקיקים או סיבים מינראליים מוצקים של חומר הפורחים או מרחפים באוויר והעשויים לחזור למערכת הנשימה בתהליך השאיפה, והנוצרים בתהליך טבעי, בעיבוד, בטיפול, בטלטול, בשימוש או בכל פעולה אחרת בחומר ועלול לגרום למחלות ריאה הידועות בשם פנוימוקוניוזיס או לנזק בריאותי אחר שמקורו באבק.

2.3 **בדיקות סביבתיות תעסוקתיות**

פעולות המבוצעות בידי בודק מעבדתי מוסמך לשם מיפוי חשיפת העובדים לגורמים מזיקים וכן מדידת רמת החשיפה המשוקללת, רמת החשיפה לזמן קצר ותקרת החשיפה במקום העבודה, הכוללות סקר מקדים מעודכן וניטור סביבתי של גורמים מזיקים שנערך בהתאם לממצאיו ;

2.4 **בדיקות טוקסיקולוגיות ביולוגיות**

בדיקות של סימנים ביולוגיים בגוף האדם והשוואתם למדדים ביולוגיים לחשיפה תעסוקתית ;

2.5 **בדיקות רפואיות**

בדיקות שמתבצעות ע"י רופא מורשה או ע"י שירות רפואי מוסמך, לרבות בדיקות טוקסיקולוגיות-ביולוגיות ;

2.6 **בודק מוסמך**

אדם שמפקח עבודה ראשי הסמיכו בכתב לערוך בדיקות וניסויים, כמפורט ב"פקודת הבטיחות בעבודה" ;

- 2.7 בודק מעבדתי מוסמך**
עובד מעבדה מוסמכת (משרד הכלכלה והתעשייה), בעל הסמכה תקפה ממפקח העבודה הראשי לערוך בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות במקומות עבודה ;
- 2.8 בעל עסק בפרק זה**
כהגדרתו בפרק א', לרבות המחזיק במקום העבודה ;
- 2.9 גורמים מזיקים**
גורמים כימיים ופיזיקאליים מזיקים, הנמצאים במפעל, ואשר העובדים עלולים להיחשף אליהם בזמן העבודה והם רשומים בספר, בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה של תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011 ו/או ובאחת מתקנות הבטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ;
- 2.10 גפ"מ**
גז פחמימני מעובה (גז בישול) ;
- 2.11 הספר** Threshold Limit Values for Chemical Substances and Physical Agents & Biological Exposure Indices – ACGIH
כתוקפו מזמן לזמן לפי עדכנו השנתי, שעותק שלו מופקד לעיון הציבור במשרדי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית בירושלים, תל אביב, באר שבע וחפה, וכן במרכז למידע של המוסד לבטיחות וגהות בתל אביב, והפניה אליו מצויה באתר האינטרנט של משרד הכלכלה והתעשייה שכתובתו www.economy.gov.il ; הנוסח התקף האחרון שאליו יש הפניה כאמור, הוא הנוסח המחייב ;
- 2.12 התקני בטיחות**
התקן קבוע, אוטומטי או משולב, המגן באופן בטוח על כל חלק של מכונה, תהליך או ציוד אחר, העשוי להוות סכנה לעובדים ולנמצאים בסביבה המסוכנת, העונה על דרישות החקיקה בנושא, תקנים רלוונטיים, הוראות יצרן, כללי מקצוע מקובלים או נהלים מקצועיים שפורסמו ;
- 2.13 חשיפה משוקללת מירבית מותרת** Threshold -Time Weighted average (TLV-TWA) Limit Value
הרמה המשוקללת המירבית של גורמים כימיים ופיזיקליים באזור עבודתו של העובד אשר עד אליה מותרת חשיפה במשך יום עבודה של 8 שעות מתוך יממה ;
- 2.14 טיפול**
אחסון, סידור, הרכבה, תיקון, ציפוי, פירוק, חידוש או ניקוי ;
- 2.15 טלטול**
הובלה, הולכה, שינוע, העברה ממקום למקום, מילוי, הרקה, העמסה או פריקה ;
- 2.16 מדריך עבודה בגובה**

מי שמוסד להכשרה נתן לו תעודת הכשרה לשמש מדריך באחד או יותר מתחומי העבודה שנקבעו בתקנות עבודה בגובה, והוא רשום במרשם ;

2.17 מחזיק במקום העבודה

כל אחד מאלה ;

2.17.1 המעביד ;

2.17.2 במפעל - הבעל או התופס כמפורט בסעיפים 219 עד 221 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970 ;

2.17.3 בעל מקום העבודה ;

2.17.4 המנהל בפועל את מקום העבודה ;

2.17.5 אדם שבהשגחתו או בפיקוחו פועל מקום העבודה ;

2.17.6 המנהל בפועל של תאגיד, אם המפעל מצוי בבעלות תאגיד.

2.18 מחלת משלח יד

מחלה הנזכרת בתוספת שבתקנות מחלות מקצוע (חובת הודעה - רשימה נוספת), התש"ס-1980, או מחלה אחרת כלשהי שעליה הוחלו הוראות סעיף 5 לפקודת התאונות ומחלות משלח היד (הודעה), 1945 ;

2.19 מיתקן חשמלי

מיתקן המשמש לשם ייצור חשמל, הולכתו, הפצתו, צריכתו, צבירתו או שינויו (טרנספורמציה), לרבות מבנים, מכונות, מכשירים, מצברים, מוליכים, אבזרים, וציוד חשמלי קבוע או מיטלטל הקשורים במיתקן ;

2.20 מיתקן לחץ

דוד קיטור, קולט אוויר, קולט קיטור ;

2.21 מיתקן נפט

חוות מכלים, חוות מכלי גפ"מ, תחנת תדלוק ציבורית, מחסן גפ"מ, תחנת תידלוק פנימית, מחסן פרטי ומחסן סיטוני ;

2.22 מכונה

כל מכונה, התקן וציוד, לרבות התקן מכני ורצועת הנעה ;

2.23 מכונת הרמה

התקן הרמה, לרבות עגורן, קילון, תלת-רגל, התקן משיכה, מחפר עגורן, מחדיר כלונסאות, כננת, מלגזה, גלגלת, גלגלת שרשרת, גלגלת כבלים, גלגלון, מסוע עילי, מסילת כבל, חבל עילי וכל מכונה אחרת שיכולה באמצעות אבזר הרמה להרים עומס, להורידו או להחזיקו תלוי ;

2.24 מכין התכנית לניהול בטיחות

בעל השכלה וניסיון בתחום הבטיחות והבריאות התעסוקתית לפי תקנה 4 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013 ;

2.25 ממונה על הבטיחות

בעל אישור כשירות שנתמנה בידי מעביד לממונה על הבטיחות, הגהות ובריאות העובדים במפעל, בהתאם לסעיף 25(א) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה ולפי תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996 ;

2.26 ממונה בטיחות קרינה

אדם בעל ידע בבטיחות קרינה מייננת ובעל הסמכה מטעם מכון מוסמך להדרכה ;

2.27 מנה גלובלית

הנמוכה מבין מנות הקרינה כמפורט בתוספת השניה לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011 ;

2.28 מנהל מעבדה

מי שמחזיק מעבדה מינה אותו לאחראי על תפקוד המעבדה לפי תקנה 2(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות וגהות תעסוקתית בעבודה עם גורמים מסוכנים במעבדות רפואיות, כימיות וביולוגיות), התשס"א-2001 ;

2.29 מנהל עבודה (בנייה)

כהגדרתו בתקנה 3 לתקנות הבנייה ;

2.30 מעבדה

מקום שבו מבצעים דגימות, בדיקות, אנליזות, סינתזות, ניסויים, מחקר ופיתוח, הדרכה, לימוד והוראה תוך שימוש בגורמים מסוכנים, למעט מקומות אלה המתקיימים במסגרת מוסד חינוך כהגדרתו בחוק לימוד חובה, תש"ט-1949, במוסד חינוך ממלכתי ובמוסד חינוך ממלכתי דתי כהגדרתם בחוק חינוך ממלכתי, תשי"ג-1953, בבית ספר כהגדרתו בחוק הפיקוח על בתי ספר, תשכ"ט-1969, וכהגדרתו בפקודת החינוך [נוסח חדש], תשל"ח-1978, או בבית ספר מקצועי כהגדרתו בחוק החניכות, תשי"ג-1953 ;

2.31 מעבדה מוסמכת (משרד הכלכלה והתעשייה) (להלן – מעבדה מוסמכת)

מעבדה לגהות תעסוקתית של משרד הכלכלה והתעשייה וכל מעבדה אחרת שמפקח העבודה הראשי הסמיכה לבצע בדיקות סביבתיות -תעסוקתיות של ריכוזי החומר באוויר במקומות עבודה ;

2.32 מעבדה מוסמכת לקרינה

מעבדה או מכון בעלי יכולת מדעית וטכנולוגית לביצוע בדיקות או שירותים בהגנה מקרינה בנושאים המפורטים בתוספת הראשונה לתקנות קרינה מייננת, כולם או חלקם, במקומות עבודה מפורטים בתוספת השלישית לתקנות קרינה מייננת ושהוסמכה בידי מפקח העבודה הראשי ;

2.33 מעביד

לרבות חבר בני אדם ונציגו החוקי של מעביד שנפטר, ולרבות מחזיק או תופס במקום עבודה ;

2.34 מעלית

מתקן המשמש לתנועת בני אדם או טובין בין מסילות קבועות, אשר לו תא או דוכן הנע במסלול מאונך או כמעט מאונך, ותנועתו מוגבלת על-ידי מכוון ;

2.35 מפעל – משרד הכלכלה והתעשייה (להלן – מפעל או עסק)

מפעל או חצרים שבהם או בתחומי הגדר שלהם או מסביב להם עובדים בני-אדם בעבודת כפיים בתהליך המשמש לעשיית מצרך או חלק של מצרך, שינוי, תיקונו, עיטורו, גימורו, ניקויו, רחיצתו, פירוקו, הריסתו או הכשרתו למכירה, או הכרוך באלה, ונתקיימו בחצרים שתי אלה:

2.35.1 פעולת המפעל היא דרך משלח-יד או לשם השתכרות ;

2.35.2 אם מועסקים שם עובדים שכירים - יש למחזיק במקום העבודה זכות גישה או זכות שליטה ; לרבות המפעלים המפורטים בסעיף 3 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970 ;

2.36 מפקח עבודה

מי שנתמנה לפי חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954, להיות מפקח עבודה, סגן מפקח עבודה ראשי או מפקח עבודה ראשי, לפי העניין, ו"מפקח אזורי" לעניין מפעל פלוני - מי שנתמנה לפי החוק האמור להיות מפקח עבודה אזורי באזור שבו נמצא המפעל ;

2.37 מקום מוקף

חדר, תא, מכל, בור, מעבר לאדים, צינור או חלל מוקף כיוצא באלה ;

2.38 מקרה מסוכן

מקרה כלשהו מהמקרים הנמנים בתקנות התאונות ומחלות משלח יד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א-1951 ;

2.39 נאמן בטיחות

מי שנאמן לענייני בטיחות או גהות מכוח סעיפים 19 או 20 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 ;

2.40 נוחיות

משתנות, בתי-כסא עם אסלה להדחה, בתי-כסא מעל בור, בתי כסא יבשים למיניהם ונוחיות כיוצא באלה ;

2.41 נפט

כל נוזל או גז פחמימני מתלקח, לרבות גז"מ, גז טבעי וכל חומר מתלקח אחר ששר הכלכלה והתעשייה הכריז עליו כנפט, לעניין תקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), התשל"ז-1976, למעט משחות סיכה, שמני סיכה ואספלט ;

2.42 סיכונים

סיכוני בטיחות ובריאות הנובעים משימוש בציוד, בחומר, בתהליך ייצור או בכל גורם אחר במקום עבודה ;

2.43 סקר מקדים

סקר שיטתי הנערך במקום העבודה לצורך זיהוי, הערכה ותיעוד של גורמים מזיקים, הכולל אפיון שלסביבת העבודה ומתבצע באמצעות תצפיות ואיסוף מידע איכותי וכמותי בעמדות עבודה ובחללי עבודה, וממצאיו משמשים בסיס לקביעת היקף הניטור הסביבתי-תעסוקתי ;

2.44 עבודה בגובה

כל עבודה, לרבות גישה למקום עבודה, שבשלה עלול עובד ליפול לעומק העולה על שני מטרים, ולרבות עבודה כאמור:

2.44.1 המתבצעת מעל משטח עבודה ללא גידור או מעקה תקני ;

2.44.2 המצריכה הטיית גוף האדם ביותר מ-45 מעלות מעבר לגדר או למעקה של משטח העבודה או מדרכת המעבר, לפי העניין ;

2.44.3 המתבצעת מתוך בימה מתרוממת ניידת, סל להרמת אדם או פיגום ממוכן ;

2.45 עבודה בגורם מזיק

ייצור, שימוש, עיבוד, טיפול, טלטול או עבודות תחזוקה ;

2.46 עגורן

כל אחד מאלה:

2.46.1 עגורן צריח (Tower Crane) ;

2.46.2 עגורן נייד (Mobile Crane) אופני, זחלי או חצי-זחלי ;

2.46.3 עגורן גשר עילי ועגורן שער ;

2.46.4 עגורן להעמסה עצמית ;

2.47 עובד

לרבות עובד קבלן כוח אדם, עובד קבלן חיצוני, עובד עצמאי ;

2.48 עובד בגורם מזיק

כל עובד החשוף לאחד או יותר מן הגורמים המזיקים בריכוז העולה על רמת הפעולה הסביבתית התעסוקתית, או שעובד במגע או בחשיפה, או תוך אפשרות של מגע או חשיפה לגורם בעבודה או בתהליך עבודה מן הנקובים בתוספות לתקנות בטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים, והוא עובד עבודה חלקית או מלאה ביום עבודה של 8 שעות מתוך יממה, במשך מספר שעות לשנה כמפורט בתקנות בטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ;

2.49 קרינה מייננת

קרינה אלקטרומגנטית (כגון קרינת רנטגן או קרינת גאמא) או חלקיקית המסוגלת לייצר

יונים, במישרין או בעקיפין, בעוברה דרך חומר ;

2.50 רופא מורשה

רופא מומחה לרפואה תעסוקתית, וכן רופא של שירות רפואי מוסמך ששר הכלכלה והתעשייה, בהסכמת שר הבריאות, הרשו לעניין תקנות גהות תעסוקתית ;

2.51 רמת הפעולה

רמה של מחצית החשיפה המשוקללת המותרת או, אם לא נקבע ערך לחשיפה המשוקללת המותרת, מחצית תקרת החשיפה המותרת של הגורמים המזיקים הנקובים בתוספת הראשונה ובחלק א' בתוספת השנייה בתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011 ;

2.52 רעש מזיק

רעש שמפלסו גבוה מהערכים המותרים בתקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התש"ס-2000, העלול לגרום לנזק בריאות לעובד החשוף לו במקום עבודתו ;

2.53 שירות רפואי מוסמך

כל אחד מאלה:

2.53.1 מרפאה לרפואה תעסוקתית הפועלת במסגרת קופת חולים, כהגדרתה בחוק ביטוח

בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 ;

2.53.2 מוסד רפואי, ששר הכלכלה והתעשייה, בהסכמת שר הבריאות, הסמיכו לביצוע

בדיקות רפואיות לעניין תקנות אלה ;

2.54 תאונת עבודה

תאונה שאירעה לעובד תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו אצל מעבידו או מטעמו, ולעובד עצמאי – עקב עיסוקו במשלח ידו ;

2.55 תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים

כל אחת מאלה:

2.55.1 תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים

מזיקים), התשע"א-2011 ;

2.55.2 תקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות וגהות תעסוקתית בעבודה עם גורמים מסוכנים

במעבדות רפואיות, כימיות וביולוגיות), התשס"א-2000 ;

2.55.3 תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-

1984 ;

2.55.4 תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק

מזיק), התשמ"ד-1984 ;

2.55.5 תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים במתכות מסוימות),

- התשנ"ג-1993 ;
- 2.55.6** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בבנוז), התשמ"ד-1983 ;
- 2.55.7** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בוינל-כלוריד), התשמ"ד-1983 ;
- 2.55.8** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בעופרת), התשמ"ד-1983 ;
- 2.55.9** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בכספית), התשמ"ה-1985 ;
- 2.55.10** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בזרניך (ארסן)), התשמ"ה-1985 ;
- 2.55.11** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממיסים פחמימניים הלוגניים מסוימים), התשנ"א-1990 ;
- 2.55.12** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממיסים פחמימניים ארומטיים מסוימים), התשנ"ג-1993 ;
- 2.55.13** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בחומרי הדברה שהם זרחניים אורגניים וקרבמטים), התשנ"ג-1992 ;
- 2.55.14** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובטיחות העוסקים בקרינת לייזר), התשס"ה-2005 ;
- 2.55.15** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מייננת), התשנ"ג-1992 ;
- 2.55.16** תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים באיזוציאנאטים), התשנ"ג-1993 ;

3. כללי

- 3.1** בעל עסק יקיים כהלכה את כל הוראות החקיקה הנוגעות לעניין לגבי סוג **העסק** שלו, לפי מספר העובדים, תהליכי העבודה, גורמים מזיקים, ציוד ומכונות, תנאי רווחה וכדומה.
- 3.2** דרישות הבטיחות והבריאות התעסוקתית חלות על העובדים ועל הנמצאים במקום **העסק** וסביבתו. לכן, גם לגבי מבקרים במקום **העסק** שאינם עובדים - יינקטו לגביהם אמצעי בטיחות וגהות ע"י בעל **העסק**

4. תנאים מוקדמים

- 4.1** בעל עסק יתקין הספקת מים ראויים לשתייה, בנקודות נאותות שהגישה אליהן נוחה לכל העובדים במפעל
- 4.2** בעל עסק יתקין ויקיים נוחיות מספיקות ונאותות לשימוש כל העובדים בעסק, נפרדות לגברים ולנשים, תקינות ובמצב נקי בכל עת, כנדרש בתקנות הבטיחות בעבודה (נוחיות), התשכ"ה–1965.
- 4.3** בעל עסק יקצה לרשות העובדים מקום מתאים לאכילת ארוחותיהם ולמנוחתם, ובו שולחנות וכסאות במספר מספיק לשימוש העובדים
- 4.4** בעל עסק ירכוש ויתקין בעסק ארגזי עזרה ראשונה, נגישים במהירות ובקלות בעת הצורך, עם תכולה הנדרשת בתקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח–1988, בהתאם למספר העובדים
- 4.5** בעל עסק, במקום שבו קיימת אטמוספירה נפיצה, יתקין מיתקן חשמלי מהסוג המונע התפוצצות; המיתקן יהיה מותאם לתקן ישראלי ת"י 786

5. תנאים ברישיון

5.1 ארגון מערך הבטיחות

5.1.1 תנאי תשתית.

5.1.1.1 בעל עסק לא יאחסן נפט אלא במקום שאישר מפקח עבודה ובהתאם **לדרישות** פרק ב-ג-ד-ה-ו-ז-ח לתקנות אחסנת נפט לפי סוג אחסון נפט רלוונטי לעסק. בעל עסק לא יבצע שינויים במיתקן נפט אלא באישור מפקח עבודה.

5.1.1.2 בעל עסק יאחסן **חומר מסוכן** כהגדרתו בחוק חומרים מסוכנים, במקום בר-פיקוח, רחוק ממקור חום ואש, עם שילוט מתאים, כאמור בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העיסוק של **העסק**.

5.1.2 תנאים תפעוליים

5.1.2.1 בעל עסק לא יפעיל עסק מהסוג המפורט **בתקנה 4 לתקנות ממונים על הבטיחות** אלא לאחר שמינה ממונה על הבטיחות בעל אישור כשירות תקף באמצעות הטופס "**הודעה על מינוי ממונה בטיחות**" ולאחר שקיבל אישור ממפקח עבודה אזורי על המינוי.

5.1.2.2 בעל עסק מהסוג המפורט **בתקנה 4 לתקנות ממונים על הבטיחות** יעסיק ממונה על הבטיחות בהיקף העסקה כנדרש **בנוהל היקף העסקת ממונים על הבטיחות של משרד הכלכלה והתעשייה**.

5.1.2.3 בעל עסק שמינה ממונה על הבטיחות יקיים את חובותיו כמפורט **בתקנה 11**

לתקנות ממונים על הבטיחות.

5.1.2.4 בעל עסק, אשר קיימת בו מעבדה, לא יפעיל את המעבדה אלא אם מינה

מנהל מעבדה וינקוט אמצעי בטיחות וגהות תעסוקתיים כמפורט בתקנות 4,

5, 6, 7 לתקנות המעבדות.

5.1.2.5 בעל עסק לא יפעיל מכונת הרמה המופעלת בכוח מכני, חשמלי, הידראולי או

פניאומטי, למעט עגורן אלא בידי אדם העונה לדרישות שפורטו בתקנה 18(ב)

לתקנות העגורנאים ושמונה בידי בעל עסק למטרה זו באמצעות הטופס

"מינוי מפעיל מכונת הרמה".

5.1.2.6 בעל עסק לא יפעיל עגורן אלא בידי עגורנאי מוסמך שבידו תעודת הסמכה

תקפה, אשר הונפקה בידי רשות הסמכה כהגדרתה בתקנות העגורנאים,

להפעלת עגורן מסוג ודרגת עומס מתאימים, כמפורט בתוספת הראשונה

לתקנות העגורנאים.

5.1.2.7 בעל עסק לא יפעיל מקום עבודה כהגדרתו בתקנות תכנית לניהול הבטיחות

אלא שבידיו תכנית לניהול בטיחות אשר הוכנה בידי מכין תכנית לניהול

בטיחות, בהתאם להוראות חובה בתכנית בטיחות המפורטות בתקנה 5

לתקנות תכנית לניהול בטיחות.

5.1.2.8 בעל עסק במקום עבודה כהגדרתו בתקנות תכנית לניהול הבטיחות ימלא

אחר דרישות תקנה 3 לתקנות תכנית לניהול בטיחות.

5.1.2.9 בעל עסק לא יעבד חומרים רדיואקטיביים, לא ישתמש ולא יחזיק בהם, לא

יפעיל מכשירי קרינה או מקורות קרינה ולא יחזיק בהם, אלא אם מינה

ממונה בטיחות קרינה, דיווח על המינוי למפקח עבודה אזורי באמצעות טופס

מינוי ממונה בטיחות קרינה מייננת וקיבל אישור על המינוי ממפקח עבודה

אזורי.

5.1.2.10 בעל עסק שבעסקו מעבדים חומרים רדיואקטיביים, משתמשים או מחזיקים

בהם, מפעילים מכשירי קרינה או מקורות קרינה או מחזיקים בהם, ינקוט

כשהוא או עובדיו עלולים להיחשף לקרינה מייננת מעל עשירית המנה

הגבולית, את האמצעים המפורטים בתקנה 4 לתקנות קרינה מייננת, בנוסף

לכל חובה אחרת המוטלת עליו לפי תקנות אלה ולפי כל דין אחר.

5.1.2.11 בעל עסק שבשטח עסקו מתבצעת בנייה כהגדרתה בתקנה 1 לתקנות בנייה

והוא משמש כמבצע בנייה כהגדרתו בתקנה 1 לתקנות בנייה ימנה מנהל

עבודה (בנייה), ישלח הודעה על כך למפקח עבודה אזורי בדואר רשום עם

התחלת פעולת הבניה באמצעות "טופס הודעה על פעולות בנייה". על בעל

עסק לקבל אישורו של מפקח עבודה אזורי על מינויו של מנהל העבודה

(בנייה).

5.1.2.12

בעל עסק, בו מועסקים לפחות 25 עובדים, יקים ועדת בטיחות ויכשיר נאמני בטיחות כנדרש בתקנה 4 לתקנות מסירת מידע. מזכיר הועדה ידווח על הקמת הועדה כאמור בסעיף 6.1.4.

5.1.2.13

בעל עסק לא יעסיק עובד בחומר או בציד או בביצוע תהליך עבודה, שבהם קיימים סיכונים, אלא אם מסר לעובד תמצית מידע בכתב אודות הסיכונים אליהם העובד עלול להיות חשוף בעסק, לכל המאוחר ביום תחילת עבודתו, באמצעות נהלים והוראות עבודה ובטיחות מעודכנים.

5.1.2.14

בעל העסק יקיים הדרכה לעובד החשוף לסיכונים, המותאמת לתפקידו ולסיכונים אליהם הוא חשוף, בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם באמצעות בעל מקצוע מתאים ויוודא כי כל עובד הבין את הסיכונים והוא בקיא בנושא ההדרכה וכי הוא עובד על פיה. בעל העסק יחזור ויקיים הדרכה כאמור בהתאם לצורכי העובדים ולפחות אחת לשנה, והכל בהתאם לדרישות תקנות מסירת מידע.

5.1.2.15

בעל עסק ינהל פנקס רישום הדרכה בהתאם לתקנה 6 לתקנות מסירת מידע.

5.1.2.16

בעל עסק יחזיק במקום עבודה גיליון בטיחות (SDS) של כל חומר מסוכן, כהגדרתו בחוק חומרים מסוכנים, תשנ"ג-1993 (להלן – חוק חומרים מסוכנים), הנמצא במקום העסק; העתק מהגיליון יוחזק במקום נגיש ובהישג ידם של העובדים במקום העבודה, בהתאם לדרישות תקנות 3 ו-6 בתקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תווי סימון של אריזות), התשנ"ח-1998.

5.1.2.17

בעל עסק יסמן חומרים, ציוד ותהליכי עבודה מסוכנים במקום העבודה בתווית או בשלט אזהרה מתאימים ומובנים, וכן יתקין שלטי הדרכה לשימוש בציד מגן אישי כנדרש בתקנה 8 לתקנות מסירת מידע.

5.1.2.18

בעל עסק יקבע נהלי עבודה ונהלי בטיחות וגהות ברורים וכתובים בעניין אחסון חומרים/ כלים/ גלילי גז/ חומרי גלם/ תוצרת ונהלים לשינוע, יבצע בקרה על יישומם בבית העסק ויעדכן אותם בהתאם לצורך.

5.2 בטיחות

5.2.1 תנאי תשתית

5.2.1.1

בעל עסק יתקין ויקיים מיתקן חשמלי, בהתאם לדרישות הוראות חוק החשמל ותקנותיו, לרבות תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990. בעל עסק יקיים את המיתקן החשמלי במצב תקין בכל עת.

5.2.1.2 בעל **העסק** יקיים ויתחזק מערכת הארקה תקינה, בדוקה ומאושרת באמצעות חשמלאי בודק למכלים המכילים נוזלים מוליכים לפריקת מטען חשמל סטטי.

5.2.1.3 בעל עסק יתקין אמצעי גישה בטוחים ומעברים נוחים וחופשים ממכשולים לכל מקום שאדם צריך לעבור בו.

5.2.1.4 בעל עסק יבצע עבודה במקום מוקף, על פי הדרישות המופיעות [בפקודת הבטיחות בעבודה, בפרק ג' – סימן ח'](#).

5.2.1.5 בעל עסק יבצע עבודה בגובה על פי הדרישות המופיעות [בתקנות עבודה בגובה](#) ולפי סוג עבודה בגובה הרלוונטי.

5.2.2 תנאים תפעוליים

5.2.2.1 בעל עסק לא יעסיק עובד בעבודה בגובה אלא לאחר שהעובד קיבל הדרכה בידי מדריך עבודה בגובה והונפק לעובד ["אישור על הדרכת עובד לביצוע עבודה בגובה"](#) בתוקף המעיד על תחומי ההדרכה שאותם קיבל.

5.2.2.2 בעל עסק לא יפעיל מכונות, ציוד וכלי עבודה אלא לאחר שהתקין התקני בטיחות ומיגון מתאימים המונעים מגע בין העובד לבין חלקים טעוני גידור, כהגדרתם [בסעיף 37 לפקודת הבטיחות בעבודה](#), לפי הוראות החקיקה הרלוונטית הנוגעות לעניין, תקנים וכללי המקצוע המקובלים.

5.2.2.3 בעל עסק יחזיק התקני הבטיחות והמיגון עבור חלקים טעוני גידור, המוזכרים בסעיף 5.2.2.2, תקינים, כל עוד אלו מצויים בתנועה או בשימוש.

5.2.2.4 בעל עסק לא ימכור, לא ישכור ולא ישכיר מכונה או פריט כהגדרתם [בתקנות הבטיחות בעבודה \(מכירה והשכרה של מכונות, מיתקנים וציוד\), התשס"א–2001](#) אלא אם ממלאים אחר דרישות פקודת הבטיחות בעבודה או תקנותיה לרבות תקן רשמי, ככל שקיים. ככל שהמכונה או הפריט ממלאים אחר דרישות הפקודה האמורה, בעל **העסק** יצרף הוראות הפעלה, אחזקה ובטיחות בשפה העברית. למכונה או פריט מיובאים, יצורפו הוראות אלו בשפה האנגלית.

5.2.2.5 בעל עסק יטלטל **חומר מסוכן**, כהגדרתו [בחוק חומרים מסוכנים](#), בכלים ובאמצעים בטוחים ומתאימים.

5.2.2.6 בעל עסק לא יפעיל עגורן צריח, מעלית, דרגנוע, מכונת הרמה, אביזר הרמה ומיתקן לחץ (להלן – כלים טעוני בדיקה תקופתית) אלא אם נבדקו בתדירות שנקבעה בפקודת הבטיחות בעבודה ונמצאו תקינים בידי בודק מוסמך מתוך הרשימה הנמצאת

בכתובת: <http://apps.moital.gov.il/afikReports/R001.aspx>

- 5.2.2.7** בעל עסק יחזיק בעסק את תסקירי הבדיקה התקפים של הכלים טעוני בדיקה תקופתית השייכים לעסק כאמור בסעיף 6.2.
- 5.2.2.8** בעל עסק יבצע תחזוקה שוטפת, על פי הוראות יצרן, לכלים טעוני בדיקה תקופתית.
- 5.2.2.9** בעל עסק יספק ציוד מגן אישי מתאים כשיר ובכמות מספקת בהתאם לדרישות [תקנות הבטיחות בעבודה \(ציוד מגן אישי\)](#), [התשנ"ז-1997](#), ולפי התקנים המקובלים לכל עובד בעסק, ויחייב כל עובד להשתמש בו בהתאם לתהליך העבודה.

5.3 בריאות תעסוקתית

5.3.1 תנאי תשתית

- 5.3.1.1** בעל עסק בו מתבצעת עבודה בגורם מזיק, יתקין וינקוט אמצעי גהות המפורטים בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים רלוונטיות לתחום העיסוק של **העסק**.
- 5.3.1.2** בעל עסק יתקין תאורה מספיקה ונאותה, טבעית או מלאכותית בכל חלק במפעל.
- 5.3.1.3** בעל עסק יקיים טמפרטורה סבירה בכל עמדת עבודה במפעל.

5.3.2 תנאים תפעוליים

- 5.3.2.1** בעל עסק יחזיק את המפעל במצב נקי.
- 5.3.2.2** בעל עסק יאסוף ויסלק פסולת המכילה גורמים מזיקים מתחנות העבודה, כך שלא ייגרם מטרד או נזק לבריאות העובד.
- 5.3.2.3** בעל עסק יתחזק וישמור את אמצעי גהות כאמור בסעיף 5.3.1.1 במצב תקין, על פי כללי המקצוע המקובלים.
- 5.3.2.4** בעל עסק לא יעסיק עובד בגורם מזיק מבלי שהעובד עבר בדיקה רפואית בידי [רופא מורשה](#) בתדירות שנקבעה בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום **העסק**, ובתנאי שהעובד נמצא מתאים לעבודתו בגורם מזיק.
- 5.3.2.5** בעל עסק, הנדרש לבצע בדיקות רפואיות תעסוקתיות לעובד בגורם מזיק, בהתאם לדרישות תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העיסוק של **העסק**, יחזיק במקום העבודה את פנקס הבריאות של העובד, כל עוד העובד מועסק אצלו כאמור בפרק 6.2.
- 5.3.2.6** בעל עסק במקום עבודה שבו מתבצעת עבודה בגורם מזיק לא יבצע ניטור סביבתי תעסוקתי אלא אם נערך קודם לניטור סקר מקדים לצורך קביעת תכנית ניטור תעסוקתי. סקר מקדים יבוצע באמצעות [בודק מעבדתי מוסמך](#).

לפחות כל שנתיים או סמוך למועד הניטור אם בוצעו שינויים העלולים להשפיע על רמת החשיפה של העובדים.

בעל עסק יבצע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות במקום עבודה בו עובדים בגורם מזיק באמצעות [מעבדה מוסמכת \(משרד הכלכלה והתעשייה\) ו/או בודק מעבדתי מוסמך](#) בתדירות שנקבעה בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העיסוק של **העסק**.

בעל עסק, שבעסקו מעבדים חומרים רדיואקטיביים, משתמשים או מחזיקים בהם, מפעילים מכשירי קרינה או מקורות קרינה או מחזיקים בהם, לא יעסיק עובד שלגביו קבע ממונה בטיחות הקרינה כי הוא עלול, עקב עיסוקו, לימודיו או הכשרתו המקצועית, להיחשף לקרינה מייננת, אלא אם כן יבוקר באופן אישי, באמצעות מעבדה מוסמכת לקרינה, ובהתאם לכללים המפורטים [בתקנה 6 לתקנות קרינה מייננת](#).

בעל **העסק**, שבעסקו מעבדים חומרים רדיואקטיביים, משתמשים או מחזיקים בהם, מפעילים מכשירי קרינה או מקורות קרינה או מחזיקים בהם, ינקוט באמצעים כדי למנוע מכל הנמצא בעסק חשיפה לקרינה מייננת בשיעור העולה על המנה הגבולית בשנת אחת.

בעל עסק במקום עבודה שבו מתבצעת עבודה בגורם מזיק ותוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות מצביעות על חריגות, ינקוט בכל אמצעי טכנולוגי מיטבי זמין, ויפעל בהתאם להוראות כל דין וכללי המקצוע, לשם הורדת החשיפה לגורם האמור עד לערכי החשיפה המותרים, כפי שנקבעו בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים או בספר.

בעל עסק יפרסם בתחנות העבודה השונות במקום עבודה את תוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות, על מנת שיובאו לידיעת כל העובדים.

5.4 רווחה לעובדים

5.4.1 תנאי תשתית

בעל עסק יתקין ויקיים סידורי רחצה לשימוש העובדים, שהגישה אליהם תהיה נוחה, לרבות סבון ומגבות נקיות לניגוב.

בעל עסק יתקין ויקיים מקלחות עם מים חמים לשימוש העובדים שהגישה אליהם תהיה נוחה, לרבות סבון ומגבות נקיות לניגוב בהתאם לדרישות תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העיסוק של **העסק**. המקלחות יישמרו תקינות, נקיות, ופועלות בכל עת.

בעל עסק יתקין ויקיים מלתחות מספיקות ונאותות לשימוש כל העובדים בעסק לבגדי עבודה ולבגדים האישיים שלא לובשים אותם בשעות העבודה.

5.4.1.4 בעל עסק יתקין כסאות או ספסלים מתאימים, בעלי משענת גב, במספר מספיק ובמצב תקין כדי לאפשר לעובדים לשבת כשיש להם הזדמנות סבירה בלי שתופרע העבודה.

6. דיווחים הצהרות ואחזקת מסמכים

6.1 חובת דיווח והצהרות

6.1.1 בעל עסק אשר קיימת בו מעבדה, יכין וישלח למפקח עבודה אזורי, מדי שנה, באמצעות מנהל המעבדה, תכנית עבודה בהתאם לדרישות [תקנה 3 \(1\) ו- \(2\) לתקנות המעבדות](#).

6.1.2 בעל עסק שבעסקו מעבדים חומרים רדיואקטיביים, משתמשים או מחזיקים בהם, מפעילים מכשירי קרינה או מקורות קרינה או מחזיקים בהם, יכין וימסור למפקח עבודה אזורי, אחת לשנה, בשני עותקים, תכנית בטיחות שאישרה מעבדה מוסמכת לקרינה בהתאם לדרישות [תקנה 4 \(א\) \(1\) לתקנות קרינה מייננת](#).

6.1.3 בעל עסק ישלח למפקח עבודה אזורי דיווח באמצעות ["טופס הודעה על תאונת עבודה/מחלת מקצוע"](#) לגבי כל אלה:

6.1.3.1 תאונת עבודה כאשר הנפגע נעדר למשך יותר מ- 3 ימים ממקום עבודתו;

6.1.3.2 מחלת משלח יד (מקצוע) כמפורט [ברשימת מחלות מקצוע המחייבות הודעה לפיקוח על העבודה](#);

6.1.3.3 מקרה מסוכן כמפורט ב- [\(הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה\)](#), [התשי"א – 1951](#);

6.1.4 מזכיר ועדת הבטיחות כאמור בסעיף 5.1.2.12 ישלח במכתב רשום למפקח עבודה אזורי הודעה על הקמת ועדת בטיחות ויפרט בה שמות חברי הועדה, יושב הראש והמזכיר. מזכיר ועדת הבטיחות ישלח למפקח עבודה אזורי פרוטוקול משיבות הועדה או תמצית ממנו.

6.1.5 בעל עסק יודיע חודש מראש למפקח עבודה אזורי על ביצוע עבודת גלישה באמצעות הטופס ["הודעה על ביצוע עבודות גלישה"](#).

6.2 אחזקת מסמכים

בעל עסק יחזיק בכל עת את המסמכים הבאים הרלוונטיים לעסק:

6.2.1 [טופס מינוי מפעיל מכונת הרמה \(למעט עגורן\)](#) - כל עוד העובד מועסק בעסק

6.2.2 תעודת הסמכה של מפעיל עגורן שהונקה בידי רשות הסמכה - כל עוד העובד מועסק בעסק

6.2.3 [טופס רישום הדרכה](#) - לתקופה של שנה מתאריך ביצוע ההדרכה

- 6.2.4** אישור של משרד הכלכלה והתעשייה על מינוי ממונה על הבטיחות - כל עוד מינוי הממונה על הבטיחות תקף
- 6.2.5** אישור של משרד הכלכלה והתעשייה על מינוי ממונה בטיחות קרינה מייננת - כל עוד מינוי הממונה על הבטיחות קרינה מייננת תקף
- 6.2.6** **אישור על הדרכת עובד לביצוע עבודה בגובה** - לתקופה של שנתיים מתאריך הנפקתו
- 6.2.7** תסקיר בדיקה של בודק מוסמך לאבזרי הרמה - כל עוד התסקיר בתוקף
- 6.2.8** תסקיר בדיקה של בודק מוסמך למכונת הרמה - כל עוד התסקיר בתוקף
- 6.2.9** תסקיר בדיקה של בודק מוסמך למעלית - כל עוד התסקיר בתוקף
- 6.2.10** תסקיר בדיקה של בודק מוסמך לדרגנוע - כל עוד התסקיר בתוקף
- 6.2.11** תסקיר בדיקה של בודק מוסמך למיתקן לחץ - כל עוד התסקיר בתוקף
- 6.2.12** סקר מקדים מבודק מעבדתי מוסמך - לתקופה של 20 שנה מתאריך ביצועו
- 6.2.13** דוח בדיקה סביבתית תעסוקתית ממעבדה מוסמכת (משרד הכלכלה והתעשייה) - לתקופה של 20 שנה מתאריך ביצועו
- 6.2.14** פנקס בריאות מרופא מורשה - כל עוד העובד מועסק בעסק
- 6.2.15** אישור של משרד הכלכלה והתעשייה על אחסנת נפט - כל עוד קיים אחסון נפט בעסק

7. טפסים ופרוצדורות

7.1 לעסק חדש

בעל עסק ישלח תוך שבוע ימים מיום קבלת אישור על הגשת בקשה לרישיון עסק ברשות הרישוי, את דוח פרטי **העסק** באמצעות הטופס "**דיווח פרטי עסק**"

7.2 לצורך חידוש רישיון עסק

אם חלו שינויים בעסק, בעל עסק ישלח לפחות 3 חודשים לפני מועד פקיעת תוקף הרישיון דו"ח פרטי **העסק** באמצעות הטופס "**דיווח פרטי עסק**"

7.3 לצורך חידוש רישיון עסק

בעל עסק ישלח לפחות 3 חודשים לפני מועד פקיעת תוקף הרישיון **דוח המפרט את מצב הבטיחות והבריאות התעסוקתית בעסק**

פרק ה' - כבאות והצלה

1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- 1.1 חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012.
1.2 חלק ג' - בטיחות אש בבניינים לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970.

2. הגדרות

- 2.1 **אגף אש**
חלק מבניין המופרד מחלקי הבניין האחרים באמצעות אלמנטים עמידים אש כמפורט בתקנות התכנון והבניה ;
- 2.2 **אמצעי בטיחות אש והצלה**
אמצעים המותקנים בנכסים, דרך קבע או באופן ארעי, ומיועדים, בין השאר, לכל אחד מאלה :
2.2.1 מניעת דליקות והתפשטותן ;
2.2.2 כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן והקלת פעולות לכיבוי דליקות ;
2.2.3 מילוט וחילוץ לכודים והקלת פעולות למילוטם ולחילוץם ;
2.2.4 הצלת חיי אדם ורכוש ;
2.2.5 דרכי התקשרות ;
2.2.6 כל צורך הנדרש לביצוע פעולות כיבוי והצלה.
- 2.3 **גורם מוסמך**
אחד מאלה:
2.3.1 מעבדה שהוסמכה על ידי הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, לפי חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, תשנ"ז-1997, בתחומים ובסוגי בדיקות שלגביהם נדרש האישור ;
2.3.2 מי שיש לו תו תקן לתחזוקת מערכת בתחום שלגביו נדרש האישור.
- 2.4 **גישה למוצא בטוח (Exit Access)**
חלק מדרך מוצא, לרבות פרוזדורים ומעברים, שתחילתו בכל נקודה שהיא בעסק וסופו בכניסה למוצא בטוח או מחוץ לעסק או בדלת יציאה חיצונית ;
- 2.5 **דלת אש**
כמשמעותה בתקן ישראלי ת"י 1212 דלתות אש : עמידות-אש ;
- 2.6 **דרך מוצא (Means of Egress)**
נתיב יציאה מעסק, הפנוי ממכשולים והכולל אחד או יותר ממרכיבים אלה :
2.6.1 גישה למוצא בטוח ;

2.6.2 יציאה ;

2.6.3 מוצא בטוח ;

2.7 הנדסאי

הנדסאי רשום, כמשמעותו בחוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, התשע"ג-2012, אשר עוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור ;

2.8 חבור כבאים להסנקת מים, חיבור כבאים (Fire Department Connection)

חיבור צינור מים בקוטר 3" או 4", הכולל שסתום על חוזר, חיבור מהיר מדגם שטורץ, מכסה ושרשרת ;

2.9 חומר לא דליק

כמשמעותו בתקן ישראלי ת"י 755 סיווג בשרפה של מוצרי בנייה ואלמנטי בניין - שיטות בדיקה וסיווג לפי תוצאות הבדיקה ;

2.10 חומר ציפוי וגימור

חומר המשמש לציפוי, כיסוי או חיפוי, לרבות : טפטים, ציפוי עץ, שטחים, פרקט, תקרות עץ, בד, או PVC ;

2.11 חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה

חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, תשע"ב-2012 ;

2.12 חוק התקנים

חוק התקנים, התשי"ג-1953 ;

2.13 יציאה (Exit Discharge)

חלק מדרך מוצא שתחילתו בסופה של גישה למוצא בטוח או בסופו של מוצא בטוח וסיומו ברחוב, בין במישרין ובין דרך שטח פתוח ;

2.14 מהנדס

מהנדס רשום, כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958, אשר עוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור ;

2.15 מוצא בטוח (Exit)

חלק מדרך מוצא, המופרד משאר חלקי העסק על ידי אלמנטים עמידים אש ודלתות אש והמוביל אל היציאה או אל מחוץ לעסק ;

2.16 נותן אישור

לעניין פרק זה, עובד רשות הכבאות וההצלה, שהוסמך לכך על-ידי השר לביטחון פנים ;

2.17 ציוד כיבוי

ציוד, מתקנים וחומרים המשמשים לכיבוי דליקות ומניעתן ;

2.18 רשות הכבאות וההצלה

הרשות הארצית לכבאות וההצלה שהוקמה בחוק הרשות הארצית לכבאות וההצלה, התשע"ב-

; 2012

2.19 תעודת בדיקה

תעודת בדיקה בדבר התאמה לתקן שניתנה לפי סעיף 12 לחוק התקנים ;

2.20 תקן ישראלי (ת"י)

תקן ישראלי רשמי או תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים ;

2.21 תקנות התכנון והבנייה

תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970 ;

3. תנאים מוקדמים

3.1 לבקשת רישיון עסק או להיתר זמני (להלן – בקשה) יצורפו המסמכים המנויים להלן

3.1.1 אפיון רשת המים המזינה את **העסק**, לפי הטופס שבנספח 1, "בדיקת אופיין רשת

מים למבנה" על פי **הוראת נציב 529** – לאחר שנחתם על-ידי אחד מאלה :

3.1.1.1 מהנדס ;

3.1.1.2 הנדסאי ;

3.1.1.3 גורם מוסמך ;

3.1.2 נספח תיאור אמצעים לבטיחות אש, כאמור בתקנה 11א לתקנות התכנון והבנייה.

ניתן להגיש העתק מנספח תיאור אמצעים לבטיחות אש שצורפה לבקשה להיתר

בניה, ובלבד שיצורפו אליו כל אלה :

3.1.2.1 העתק מהיתר הבנייה ;

3.1.2.2 הצהרה בחתימת ידו של המבקש, לפיה לא נעשה שינוי פנימי או שינוי

בשימוש של הבניין המשמש את **העסק**, כולו או מקצתו, מיום הכנת

הנספח האמור ;

4. רישום ודיווח

4.1 בעל **העסק** יודיע לנותן האישור על כוונה לניתוק יזום של מערכות כיבוי אש על ידו וזאת לכל

הפחות שבעה ימים לפני היום בו מתוכנן הניתוק ; לעניין סעיף זה, "מערכת כיבוי אש" - אחת

מהמערכות הבאות, במידה שמתקיימת לגביה חובת התקנה על-פי דין : גלאים, מתיזים,

גנרטור, מערכת על-לחץ ושחרור עשן.

4.2 בעל **העסק** יודיע לנותן האישור באופן מיידי בכל פעם שאחת ממערכות כיבוי אש חדלה

מלפעול ;

5. כללי

5.1 בעל **העסק** יפעיל את **העסק** תוך נקיטה והתקנת אמצעי בטיחות אש והצלה ההולמים את היקף הפעילות בעסק, רמת הסיכון הנובעת מאופי הפעילות בעסק, ממספר השוהים בו, ממיקומו, שטחו ולפי כל דין.

5.2 אין בדרישות המופיעות במפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות על פי כל דין, לרבות דיני התכנון והבנייה.

5.3 מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 5.1 אין בהוראות מפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות בתקנות התכנון והבנייה, לצורך קבלת היתר בנייה, כפי שחלו במועד בו הוגשה הבקשה להיתר בנייה, ובכל מקום בו ישנה התייחסות במפרט לדרישות הנוגעות לבטיחות אש בעסק, הן יבואו בנוסף לדרישות תקנות אלו.

5.4 הפניות במפרט לתקן ישראלי מחייבות כי תתקיים התאמה מלאה בין מבנה **העסק**, תכולתו ואמצעי בטיחות אש והצלה בו, לבין דרישות הקבועות בתקן; ובעל **העסק**, או מי מטעמו שמונה לעסוק בתחום זה, מחויב להכיר את דרישות התקן ולוודא כי תתקיים התאמה מלאה של **העסק** כנדרש.

5.5 הדרישות המופיעות במפרט יקוימו לכל אורך תקופת פעילותו של **העסק**, ובעל **העסק** אחראי לכך שלא יתבצעו כל שינויים שהם בעסק העומדים בסתירה להוראות המפרט ולתנאי הרישיון.

5.6 תחזוקת אמצעי בטיחות אש והצלה :

5.6.1 אמצעי בטיחות אש והצלה יימצאו במצב תקין בכל עת, ובעל רישיון **העסק** יוודא את ביצוען של הבדיקות, הטיפולים וכל פעולה אחרת הנדרשת לצורך כך (להלן – תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה).

5.6.2 תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה תתבצע לפי הוראות התקן הישראלי התקף והוראות היצרן, ואם ניתנו הוראות נוספות ע"י נותן האישור – בהתאם להוראות אלו.

5.7 נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל **העסק** לערוך ולהגיש סקר סיכונים בתחום בטיחות האש ובתחומים אחרים הנדרשים בשל מאפייני **העסק**.

5.8 נותן האישור יורה על העניינים והנושאים שיש לכלול בסקר הסיכונים וכן הוראות אחרות לגבי אופן ודרך ביצוע הסקר.

6. דרכי גישה

6.1 בעל **העסק** יבטיח את קיומן של דרכי גישה לעסק לצורך פעילות כיבוי והצלה.

7. הפרדות ועמידות אש

7.1 בעסק תהיה הפרדת אש ועשן בין שטח המשמש לאחסנה לבין שאר חלקי **העסק**, וכן בין **העסק** לשאר חלקי הבניין האחרים. ההפרדה האמורה תבוצע באמצעות:

7.1.1 קירות בעלי עמידות אש למשך שעתיים לפחות. הקיר יהיה בנוי מלבנים או מבלוקים או מבטון.

7.1.2 פתחי כניסה או יציאה בין השטח המשמש לאחסנה לבין שאר חלקי **העסק**, וכן בין **העסק** לשאר חלקי הבניין האחרים יסגרו על-ידי דלת או חלון בעלי עמידות אש שמשכה 30 דקות לפחות וכשל תחילי ויציבות שמשכו 90 דקות לפחות ושעומדים בתקן ישראלי ת"י 1212 דלתות-אש: עמידות-אש.

7.2 חומרי הציפוי והגימור שבהם ייעשה שימוש במבנה או במבנים, לרבות מבנים יבילים המשמשים את **העסק** יעמדו בתקן ישראלי ת"י 921 השימוש בחומרי בניה לפי תגובותיהם בשריפה. בדיקת אי דליקות וסיווג של החומרים תיערך בהתאם לתקן ישראלי ת"י 755 סיווג בשרפה של מוצרי בנייה ואלמנטי בניין - שיטות בדיקה וסיווג לפי תוצאות הבדיקה. לעניין סעיף זה – שימוש בחומרי ציפוי וגימור כולל הן שימוש הן פנימי והן שימוש חיצוני.

8. דרכי מוצא

8.1 פתחי יציאה:

8.1.1 בעסק המיועד להכיל עד 50 איש, יהיה פתח יציאה אחד ברוחב של 0.9 מ' נטו לפחות.

8.1.2 בעסק המיועד להכיל למעלה מ-50 איש אך לא יותר מ-500 איש, יהיו לפחות שני פתחי יציאה ברוחב של 0.9 מ' נטו כל אחד, וכיוון הפתיחה של הדלת יהיה כלפי כיוון המילוט.

8.1.3 בעסק המיועד לאחסון חומרים מסוכנים, לייצורם או לשימוש בהם וגודלו עולה על 20מ"ר יהיו לפחות שני פתחי יציאה, כאשר דלת אחת לפחות תיפתח ישירות אל החוץ.

8.2 דרכי המוצא, לרבות פתחי היציאה יהיו פנויים מכל מכשול בכל עת.

8.3 הותקן מנעול על דלת בדרך המוצא, יהיה ניתן לפתוח את הדלת מכיוון המילוט בלא מפתח נשלף.

9. שילוט

9.1 בעסק יותקן שילוט וסימון, כמפורט בסימן י"ח לפרק ב' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבניה. בשינויים המחויבים.

9.2 בעסק יותקנו שלטים פולטי אור כמפורט מטה:

- 9.2.1** "חשמל, לא לכבות במים" – על גבי לוחות חשמל ;
- 9.2.2** "מפסק זרם ראשי" – בסמוך למפסק במקום בולט ונגיש ;
- 9.2.3** "עמדת כיבוי אש" ;
- 9.2.4** "ברזי שריפה" – בסמוך לברז ;
- 9.2.5** "ברזי הסנקה לעמדות" – בסמוך לברז ;
- 9.2.6** "ברזי הסנקה למתזים" – בסמוך לברז ;
- 9.2.7** "אין להשתמש במעלית בזמן שריפה" – בסמוך למעלית ;
- 9.2.8** "דלת אש, החזק סגורה" – על גבי הדלת בכל מקום בו נדרשת דלת אש ;
- 9.2.9** "חדר שירות" (בהתאם לשימוש החדר הסקה/דוודים/מיזוג/אשפה וכו') ;
- 9.2.10** מספר לזיהוי קומה יותקן בחדר המדרגות בסמוך לדלת משני צידיה ומול המעלית כל קומה ;
- 9.2.11** מספר לזיהוי חדרי המדרגות – יותקן בסמוך לחדר המדרגות בלובי הקומתי כל קומה ובלובי קומת הכניסה ;
- 9.3** הכיתוב יהיה על השלט בגוון אדום על רקע לבן, גובה כתיב האותיות יהיה 3 ס"מ לפחות, עוביין 7 מ"מ לפחות, השלט ימוקם בסמוך למתקן בגובה 1.5 מ' לפחות מגובה הרצפה.
- 9.4** חומרים מסוכנים ישולטו ויסומנו. השילוט יהיה כאמור בסעיף 7.11 בפרק הגנת הסביבה.

10. תאורת חירום

- 10.1** בעסק תותקן תאורת חירום שתתחיל לפעול ותאיר את נתיב המילוט במקרה של כשל בהספקת החשמל או נפילה במתח החשמל.
- 10.2** תאורת החירום תותקן מעל פתחי **העסק** ובמעברים המשרתים יותר מ-6 אנשים או שאורכם עולה על 15 מטרים, בפרוזדורים ובחדרי מדרגות, לאורך דרך המוצא ולאורך מעברי מילוט, כולל מעברי מילוט אחוריים, בשטח **העסק**.
- 10.3** תאורת החירום תתבסס על גופי תאורה עצמאיים הניזונים מסוללות נטענות או מערכת מרכזית לגיבוי חשמלי מבוקרת טעינה, הכוללת מצבר נטען. גופי תאורת חירום יהיו מוזנים משני מעגלי הזנה נפרדים המוזנים ממערכות נפרדות.
- 10.4** גופי תאורת החירום יתאימו לתקן ישראלי ת"י 20, חלק 2.22 מנורות: דרישות מיוחדות-מנורות לתאורת חירום.

11. אספקת מים (כולל ברזי כיבוי)

- 11.1** בעל **העסק** ינקוט בכל האמצעים הדרושים על מנת שאספקת המים תהא בכמות ובלחץ הדרושים לשם פעולתו התקינה של כלל ציוד הכיבוי שיש להתקינו בעסק.

- 11.2** בעסק יותקן ברז כיבוי חיצוני בקוטר של 3/2" על זקף 4" בהתאם לתקן ישראלי ת"י 448 הידרנט לכיבוי אש חלק 1 וחלק 3, במרחק שלא יעלה על 60 מטרים מהעסק.
- 11.3** בעסק תותקן מערכת גיבוי לאספקת מים למקרה של תקלה באספקה מהמערכת הציבורית. נפח מאגר המים יהיה על פי רמת הסיכון של העסק ועל פי תכנון ויאפשר אספקת מים למשך 120 דקות לפחות.
- 11.4** בעסק בעל 3 קומות ומעלה, יותקן חיבור כבאים להסנקת מים לברזי הכיבוי המתוקנים בעסק. ברז ההסנקת יוצב מחוץ לעסק במרחק שלא יעלה על 6 מטרים מקצה העסק.

12. ציוד כיבוי

- 12.1** בעסק יותקנו עמדות כיבוי אש הכוללות כל אחת:
- 12.1.1** ברז כיבוי בקוטר 2" ;
 - 12.1.2** 2 זרנוקים בקוטר 2" באורך 15 מ' כל אחד ;
 - 12.1.3** מזנק בקוטר 2" ;
 - 12.1.4** גלגלון עם צינור בקוטר 3/4" עם מזנק צמוד ;
 - 12.1.5** מטפה אבקה במשקל של 6 ק"ג.
- הציוד יאוכסן בארון שמידותיו לכל הפחות: גובה 120 ס"מ, רוחב 80 ס"מ, ועומק 30 ס"מ.
- על הארון יכתב: "עמדת כיבוי אש".
- 12.2** תשתית הצינורות לברזים הרשומים לעיל תהיה מתכת.
- 12.3** בעסק יוצבו מטפי כיבוי מסוג אבקה יבשה בגודל של 6 ק"ג. מספר המטפים יתאים לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 2 מטפים מיטלטלים: התאמה, התקנה וסימון. בדיקת המטפים ותחזוקתם תעשה לפי האמור בתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 מטפים מיטלטלים: תחזוקה.
- 12.4** עמדות כיבוי האש יותקנו בסמוך לפתחי היציאה ובמקומות נוספים כך שיתנו מענה לכיסוי כל שטח העסק.
- 12.5** ציוד הכיבוי יהיה נגיש וזמין ויוחזק במצב תקין, בכל עת.
- 12.6** נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק לנקוט, להתקין או להציב בעסק אמצעי בטיחות אש והצלה נוספים, כגון: מזענקים (תותחי מים), מערכות קצף כיבוי, אבקות וחומרי כיבוי, מערכות שאיבה, אגירה ו/או הסנקת מים ניידות או ניידות בהתאם למסקנות סקר סיכונים שנדרש ואושר על ידו.
- 12.7** נותן האישור יורה על סוג אמצעי בטיחות האש וההצלה הנוספים, מיקומם ופריסתם, מספרם, מאפייניהם וכיוצא באלה.

13. מערכת מתזים

- 13.1** בעסק תותקן מערכת כיבוי אש אוטומטית. סוג המערכת (במים, קצף, אבקה או אחר) יהיה בהתאם למסקנות סקר הסיכונים שנדרש ואושר על ידי נותן אישור בכל המבנים. המערכת תהיה מחוברת לרכות גילוי האש, אשר תשלח התרעה לשירותי כבאות ותותקן על פי התקן המתאים לסוג המערכת המתוכננת.
- 13.2** מערכת המתזים תתוכנן ותותקן לפי האמור בתקן ישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים: התקנה. ככל שאין הפרדות אש בין יעודים או שימושים, תתוכנן ותותקן בחלקים אלה מערכת בהתאם לרמת הסיכון המחמירה ביותר.
- 13.3** מערכת המתזים תתאים בכל עת לסיווג המבנה, ייעודו, מיקומו, לשטחו, השימוש בו ודרגת סיכון האש של חלקיו (כגון: אזור אחסנה, אזור משרדים, אזור מכירות וכו').
- 13.4** יש לקבל אישור בכתב על התאמת תכניות מערכת המתזים והצהרת מהנדס, כי מתקיימות דרישות תקן ישראלי ת"י 1596. העתק מתעודת בדיקה והצהרת מהנדס כמשמעותו בתקן. האמור, יוגשו לנותן האישור.
- 13.5** מערכת המתזים תתוחזק במצב תקין, בכל עת.
- 13.6** בדיקת מערכת המתזים תעשה על פי תקן ישראלי ת"י 1928 מערכות לכיבוי אש במים: בקרה, בדיקה ותחזוקה. העתק מתעודת הבדיקה בצירוף מפרט הבדיקה יוגש לנותן האישור.

14. מערכת גילוי אש ועשן

- 14.1** בעסק תותקן מערכת גילוי אש ועשן בהתאם למסקנות סקר סיכונים שנדרש ואושר על ידי נותן האישור ועל-פי דרישת. מערכת גילוי אש ועשן תותקן על פי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3 מערכות גילוי אש: הוראות התקנה ודרישות כלליות.
- 14.2** המערכת תהיה פרוסה בכל חלקי העסק.
- 14.3** מערכת גילוי אש ועשן תתוחזק במצב תקין, בכל עת.
- 14.4** בדיקת מערכת גילוי האש והעשן תעשה על פי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 11 מערכות גילוי אש: תחזוקה. העתק מתעודת הבדיקה, שתערך לפי נוסח נספח ג' לתקן הנ"ל, יוגש לנותן האישור.

15. מערכת חשמל

- 15.1** בלוחות חשמל הממוקמים בעסק יותקנו המערכות הבאות:
- 15.1.1** לוח חשמל בעל זרם של 63 אמפר - ככל שנדרש להתקין בעסק מערכת גילוי אש ועשן, יותקן גלאי עשן בלוח החשמל.
- 15.1.2** לוח חשמל בעל זרם של 80 אמפר - ככל שנדרש להתקין בעסק מערכת גילוי אש ועשן, יותקן גלאי עשן בלוח החשמל ומערכת ניתוק לוח חשמל ממקור ההזנה.

15.1.3 לוח חשמל בעל זרם של 100 אמפר ומעלה - תותקן מערכת גילוי אש או עשן הכוללת גלאים, מערכת כיבוי אוטומטית יבשה ומערכת ניתוק לוח חשמל ממקור ההזנה.

15.1.4 על אף האמור בסעיף 15.1.3, אין חובה להתקין מערכת כיבוי אוטומטית בלוח חשמל בעל זרם של 100 אמפר ומעלה המקיים את כל הדרישות הבאות:

15.1.4.1 עומד בתקן ישראלי ת"י 61439;

15.1.4.2 מותקן בו גלאי עשן;

15.1.4.3 מותקן בו מערכת ניתוק לוח חשמל ממקור הזנה;

15.1.4.4 נמצא באזור כיסוי של מערכת כיבוי אוטומטית.

15.2 מערכת גילוי האש ו/או העשן המתקנת בלוח החשמל, תותקן על פי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3 מערכות גילוי אש: הוראות התקנה ודרישות כלליות.

15.3 מערכת הכיבוי האוטומטית היבשה המותקנת בלוח החשמל, תותקן על פי תקן ישראלי ת"י 5210 מערכות לכיבוי-אש באירוסול או תקן ישראלי ת"י 1597 מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי, בהתאם לסוג המערכת המותקנת.

15.4 במבנה ששטחו עולה על 500 מ"ר, יותקן מפסק חשמל חירום במקום בולט ונגיש אשר במקרה חירום ינתק את זרם החשמל לכל המבנה.

15.5 מערכת גילוי אש ועשן המותקנת בלוח החשמל, תתוחזק במצב תקין, בכל עת.

15.6 מתקני החשמל בעסק יבדקו באופן תקופתי בהתאם להנחית רשות הכבאות וההצלה "[בדיקה תקופתית למתקני חשמל – עדכון](#)" ועל פי כל דין.

16. מערכת שליטה בעשן

16.1 בעסק ששטחו עולה על 500 מ"ר בלא חלונות, או ששטח חלונותיו שניתנים לפתיחה ידנית קטן מ-2% משטח רצפתו ובחלקי המבנה אחרים (כגון: מחסנים, חדרים טכניים וכו') יהיו סידורי שליטה בעשן בהתאם לקבוע בפרט 3.5.2.1 לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבניה.

16.2 מערכת השליטה בעשן תתוחזק במצב תקין, בכל עת.

17. מערכת מיזוג אוויר

17.1 מערכת מיזוג האוויר המותקנת בעסק תענה לנדרש בתקן ישראלי ת"י 1001 בטיחות אש בניינים.

18. חומרים מסוכנים

18.1 יש להגיש היתר רעלים מהמשרד להגנת הסביבה, הכולל את כול סוגי החומרים המסוכנים המאוחסנים במקום.

19. גנרטור חירום

19.1 בעסק אשר נדרש להתקין משאבות מים לכיבוי אש או מפוחי יניקת עשן לפי מפרט זה ועל פי כל דין, יותקן גנרטור אשר יהיה בכוחו לספק גם זרם חשמל בשעת חירום להפעלתם.

19.2 הגנרטור יותקן בהתאם לקבוע בפרט 3.7.4.1 (ב)-(ח) לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבניה.

19.3 הגנרטור יתוחזק במצב תקין, בכל עת.

20. הדרכה ותרגול

20.1 בעסק ששטחו עולה על 10,000 מ"ר, נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק לקיים לעובדיו הדרכה ותרגול בתחום בטיחות האש.

20.2 נותן האישור יורה על תדירות והיקף פעולות ההדרכה והתרגול, נושאי ההדרכה והתרגול והכשירות, ההכשרה וההסמכה של המדריכים.

21. צוות כיבוי והצלה מפעלי

20.1 נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק, לקיים בעסקו צוות כיבוי והצלה בעל הכשרה לפעול באירוע כבאות והצלה עד להגעת כוחות רשות הכבאות וההצלה למקום האירוע, ולסייע לרשות בפעולותיה עם הגיעה למקום האירוע - והכל בהתאם למסקנות סקר סיכונים שנדרש ואושר על ידו.

20.2 נותן האישור יורה על הרכב הצוות, ציודו, הכשרתו, אימוניו, דרכי פעולתו, וכל הוראה אחרת הדרושה למילוי תפקידו.

22. אחסנה חיצונית

22.1 נותן האישור יהיה רשאי לקבוע לבעל העסק הוראות בעניינים הנוגעים לאחסנה חיצונית, לרבות: גובה האחסנה, היקף האחסנה, שטח האחסנה, רוחב האחסנה, סוג החומרים המאוחסנים, דרכי גישה לשטח האחסנה, סימון ושילוט, אמצעי בטיחות אש והצלה שיש להתקין במקום וכיוצא באלה – והכל בהתאם למסקנות סקר סיכונים שנדרש ואושר על ידו.

23. לוח פיקוד כבאים

23.1 בעסק שנדרש על פי דין להתקין בו מערכות מתזים, גלאים וניהול עשן או מערכות נוספות שנקבעו לעניין זה על-ידי נותן האישור, יותקן לוח פיקוד כבאים הכולל, את הרכיבים או המערכות הבאות, ככל שהן קיימות או נדרשות על פי דין:

23.1.1 לוח בקרה ושליטה במערכות הגילוי והכיבוי האוטומטיות: מערכת הכיבוי האוטומטית תספק התרעה קולית על כל פגם במערכת הבקרה ותעמוד בדרישות תקן של האגודה הלאומית האמריקנית להגנה בפני אש NFPA72; רכיבים מבוקרים יכללו לפחות: ברז שליטה, הספקת חשמל או דלק למשאבת מים של מערכת המתזים, נתוני מצב פעולה של משאבת מים (דומסופועל); במאגר מים - גובה המים, טמפרטורה של המים, לחץ מים; במידה והותקנה מערכת מתזים יבשה - עמידה בלחץ אוויר מינימלי, התראה קולית וויזואלית תתקבל ברכזת גילוי אש. במידה וקיימת עמדת בקרה מאוישת ההתראה תתקבל גם בעמדה זו;

23.1.2 עמדת הפעלת כריזת חירום ואזעקה;

23.1.3 טלפון כבאים;

23.1.4 לוח הפעלת מפוחים לשחרור עשן: מפסק תלת-מצבי להפעלת מערכות שליטה בעשן, מפסק תלת-מצבי לשליטה במערכת על לחץ, מפסק שליטה בפתחי שחרור עשן אוטומטיים;

23.1.5 לוח פיקוד לחשמל;

23.1.6 לוח פיקוד לגנרטור חירום אשר יכלול גם נוריות חווי המורות על מצב הגנרטור: מצב מפסק אוטו סגור, תקלה בגנרטור, מצב מד סולר, מצב כמות שמן, מצב טעינה מצבר הגנרטור;

23.1.7 לוח שליטה ובקרה על מעליות הבניין;

23.1.8 לוח פיקוד ושליטה על מערכת האינטרקום בין קומות המבנה;

23.1.9 תיק חירום של הבניין הכולל תכניות הבניין ותכנית בטיחות אש;

24. משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה

24.1 יש לבצע בדיקת משטר הפעלות ואינטגרציה בעסק בו נדרש להתקין שניים או יותר מאמצעי בטיחות האש וההצלה הבאים, ככל שקיימים:

24.1.1 מערכת מתזים אוטומטית;

24.1.2 מערכת גילוי אש ועשן;

24.1.3 מערכת שליטה בעשן;

24.1.4 גנרטור חירום;

24.1.5 סגירת דלתות אוטומטית;

24.1.6 מעליות ;

24.1.7 מערכת על לחץ ;

24.1.8 לוח פיקוד כבאים.

24.2 הבדיקה תעשה בהתאם ל**הוראה מספר 536 משטר הפעלות מערכות בטיחות אש-אינטגרציה**.

24.3 יש לקבל אישור בכתב של גורם מוסמך או מהנדס על התאמת המערכות לדרישות הוראה מספר 536 הנ"ל. העתק האישור יוגש לנותן האישור. כאשר קיימת מערכת שחרור עשן מאולצת יש לצרף לאישור גם טבלת משטר בדיקה.

25. תיק שטח

25.1 בעסק אשר נידרש בהיתר רעלים בדרגה A או-B לפי תקנות החומרים המסוכנים (אמות מידה לקביעת תוקף התרים), התשס"ג-2003 יש להגיש העתק "תיק מפעל" שהוכן בהתאם לתקנה 4 לתקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), התשנ"ג-1993.

25.2 בעסק שאינו עומד באמור בסעיף 25.1 :

25.2.1 בעל עסק יגיש לנותן האישור תיק שטח, אשר יוכן על-פי **הוראה מספר 503 - הכנת תיק שטח (להלן – "תיק שטח")**.

25.2.2 בעל **העסק** ישמור על תיק השטח מעודכן בכל עת.

25.2.3 בעל **העסק** יגיש לנותן האישור תיק שטח מעודכן לפחות אחת לשנה קלנדרית.

25.2.4 בעל **העסק** יעדכן את תיק השטח בשינויים בעסק שיש בהם כדי להוסיף או לגרוע מוקדי סיכון, או שינוי בפרטי בעלי התפקידים או דרכי ההתקשרות לצורך דיווח או תקשורת בעת אירוע, וזאת בתוך 14 יום ממועד השינוי.

26. מיתקן פוטו-וולטאי

26.1 נותן האישור יהיה רשאי לקבוע לבעל **העסק** הוראות בעניינים הנוגעים למערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיה סולרית לאנרגיה חשמלית (מיתקן פוטו-וולטאי) המותקנת בשטח **העסק**, לרבות מיקום ואופן ההתקנה, סימון ושילוט, אמצעי בטיחות אש והצלה שיש להתקין במיתקן ובסביבתו והמצאת מסמכים ואישורים על עמידת המיתקן בדרישות כל דין.

27. אישורים

27.1 על פי דרישת נותן האישור, ימציא בעל **העסק** מסמכים ואישורים על תקינות ציוד הכיבוי, ובכלל זה:

- 27.1.1** אישור גורם מוסמך, כי חומרי הציפוי והגימור שבהם נעשה שימוש במבנה המשמש את **העסק** נבדקו ועומדים בתקן ישראלי ת"י 921 השימוש בחומרי בניה לפי תגובותיהם בשריפה.
- 27.1.2** אישור כי כל ציוד הכיבוי במים (עמדות כיבוי, גלגלונים, ברזי כיבוי, זרנוקים, מזנקים) נבדק ונמצא תקין ;
- 27.1.3** אישור כי מטפי הכיבוי הקיימים בעסק נבדקו בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 מטפים מיטלטלים: תחזוקה, ונמצאו תקינים. האישור יינתן על ידי אדם שהוסמך לכך על-ידי הרשות לכבאות והצלה ;
- 27.1.4** אישור כי מערכת החשמל המותקנת במקום, נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה לחוק החשמל התשי"ד-1954 (להלן – חוק החשמל) ותקנותיו, כולל תאורות החירום המותקנות במקום. על האישור לכלול התייחסות למיקום ותקינות מפסק חשמל ראשי לשעת חירום וטבלה המפרטת את מיקום לוחות החשמל, מספרם ואת גודל האמפר של כל לוח. האישור יינתן על-ידי בעל רישיון לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי ליתן אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
- 27.1.5** אישור גורם מוסמך המעיד על תקינות המערכת האוטומטית לגילוי אש. האישור יוגש על טופס לפי נספח ג' לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11 ויכלול גם התייחסות לתקינות מערכת הגילוי, הכיבוי והניתוק האוטומטי בארונות החשמל, ככל שמערכות אלה מותקנות בעסק.
- 27.1.6** אישור גורם מוסמך המעיד שמערכת הכיבוי המתוקנת בארון החשמל נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה מלאה לתקן ישראלי ת"י 5210 מערכות לכיבוי-אש באירוסול או תקן ישראלי ת"י 1597 מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי, בהתאם לסוג המערכת המותקנת.
- 27.1.7** אישור גורם מוסמך, כי המערכת האוטומטית לכיבוי אש (ספרינקלרים) נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה מלאה לתקן ישראלי ת"י 1928. על האישור לכלול את מפרט הבדיקה.
- 27.1.8** אישור כי גנרטור החירום נבדק ונמצא תקין. האישור יינתן על-ידי בעל רישיון לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי ליתן אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
- 27.1.9** אישור גורם מוסמך, כי מערכות בטיחות האש וההצלה תואמות את דרישות [הוראה מספר 536 משטר הפעלות מערכות בטיחות אש-אינטגרציה](#). כאשר קיימת מערכת שחרור עשן מאולצת יצורף לאישור גם טבלת משטר בדיקה ופירוט סוג המערכת.

